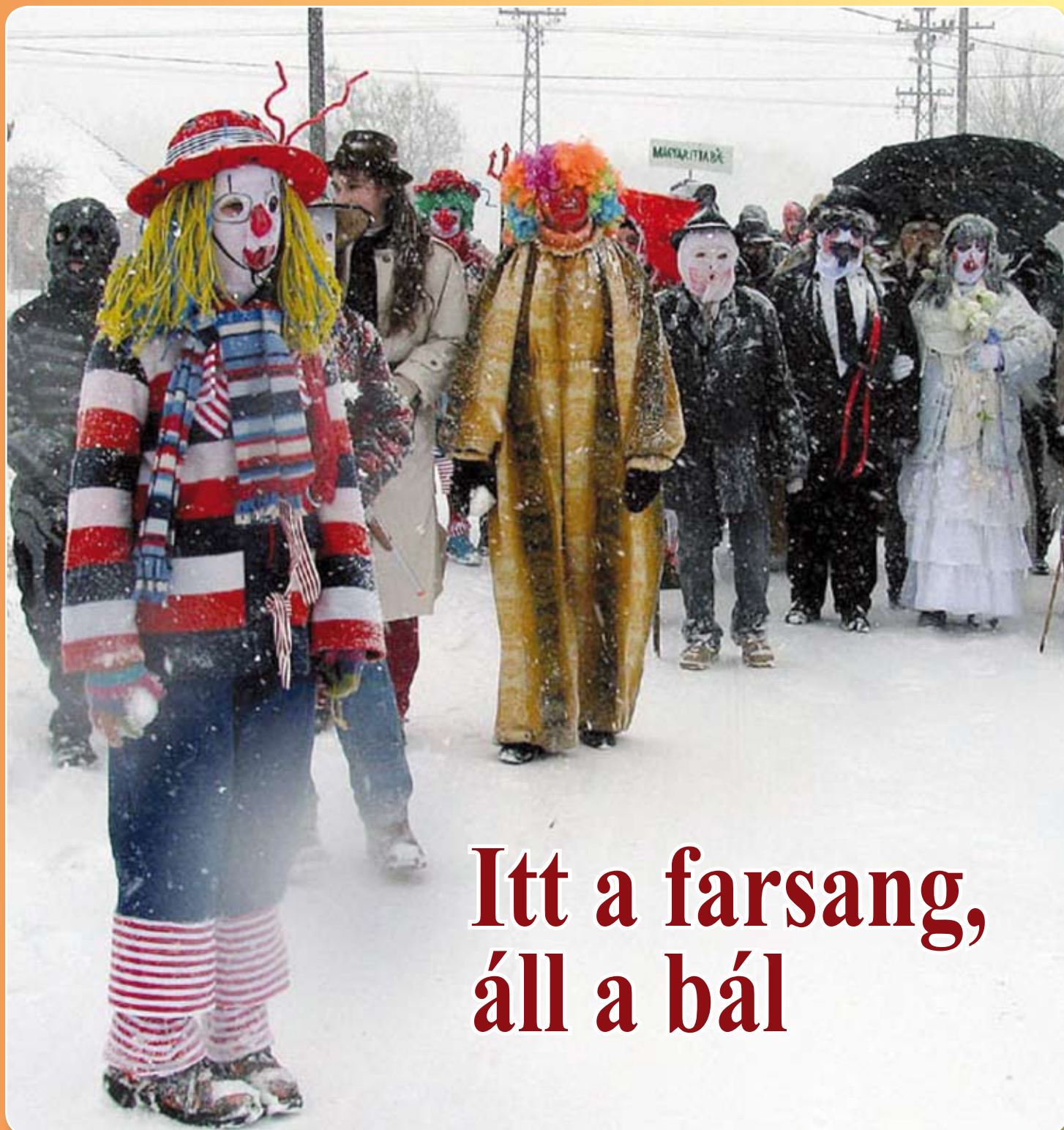

Jó Pajtás

Itt a farsang,
áll a bál

Aki álarcot vesz, új életet kezd

Farsang ideje van

Címoldali képünk a magyarittabéi maszkajárás idézi meg. Az idén épp azon a hétvégén (február első napjaiban) tartották meg a rendezvényt, amikor a zord tél ránk köszöntött, a szél pedig hatalmas hótorlaszokat gyártott lépten-nyomon. Ezért a harmincharmadik télűző mulatságon meglehetősen kevesen vettek részt, és még kevesebben látogattak el a bánáti helységbe. Fotónk sem ekkor készült, hanem egy korábbi évben, amikor havas volt ugyan a táj, de az égiek kegyesebbek voltak hozzánk, mint ezúttal. Az ittabéi maszkajárók télűzése mintha mégis sikerült volna, hiszen azóta igencsak tavasziasra fordult az időjárás.

Magyarittabén a nyolcvanas évek elejétől újra él a maszkajárás szokása. Főleg fiatalok szeretik, otthon beöltöznek, a művelődési egyesület székházában gyülekeznek, ahonnan kancsikacsattogás kíséretében végigsétálnak a falun. Este a helybeli művelődési otthonban maszkabálon folytatják a vigadózást. A mókázás végén „lehullanak a maszkok”, vagyis kiderül, ki kicsoda, a legsikeresebb jellemző viselőit pedig megjutalmazzák.

Hasonló rendezvényeket világviszonylatban is rendeznek, ezekről rendre hírt adnak a tévécsatornák, általában karneválnak nevezik őket. Legismertebb a velencei (Olaszország)

és a riói (Brazília) karnevál. (Ezekről bővebben a 27. oldalon olvashatsz.) Mohácson busójárásnak nevezik az alakoskodó, maszk mögé rejtőző télűzők felvonulását. Az azonban biztos, hogy valamennyit farsang idején szervezik meg.

Egy bölcs gondolat szerint, aki álarcot vesz, új életet kezd. Kitalálója minden bizonnyal arra gondolt, álarc alatt minden rejtett gondolatunkat, érzésünket kiadhatunk magunkból, hisz következménye nem lesz, úgysem ismernek bennünket. Aki maszk mögé bújik, és végigduhajkodik egy-két felvonuláson, megmondhatja, így van-e.

Az biztos, hogy farsang vízkereszt napjától, január 6-ától a hamvazószerda előtti harmadik napig tart. Ezt hívják „farsang utójának”, vagy farsang farkának. Ez aztán az igazi mulatozások ideje! Aki teheti, jól kimulatja magát, és aztán kezdődhet a húsvét előtti bőjti időszak.

Farsang idején ki ne változna át szívesen daliás herceggé vagy gyönyörű hercegnővé, bátor és rettenthetetlen tigrissé, vagy pillangóvá, aki virágról virágra száll, vagy egy vígan ugrándozó tapsifüles nyuszivá, vagy akár kedvenc mesehőssé, tündérré, manóvá? És te? Farsangoltál már?

Nagy Magdolna
Fotó: Kecskés István

Gazdag Erzsi

Itt a farsang, áll a bál

*Itt a farsang, áll a bál,
keringőzik a kanál.
Csárdást jár a habverő,
bokázik a máktörő.*

*Dirreg, durrog a mozsár,
táncosra vár a kosár.
A kávészem int neki,
míg az örlő pergeti.*

*Heje-huja vigalom!
Habos fánk a jutalom.
Mákos patkó, babkávé,
ez aztán a parádé.*

Olvas bennünket a jövő héten is!

Szoktatok a szüleitekkel beszélgetni arról, hogy milyen veszélyek leselkedhetnek rátok a virtuális világban? Nem? Vagy mégis? A szabadkai Széchenyi István Általános Iskola hetedikes tanulói bizony igen, miután a szüleiknek az iskola tartott egy beszámolót az internetes világ veszélyeiről. Többek között ezt a témát ajánljuk figyelmetekbe a Jó Pajtás következő heti számából, habár visszatekintünk a Bálint-napi óbecsei eseményekre is. Pályaválasztási ajánlónkban egy informatikussal ismeretünk meg benneteket, aki ugyancsak szól a számítógép világának pozitív és negatív oldaláról.

Jönnek ismét a sztárok, a menő fejek, a bizalmas sorok, a fejtörők, a viccek, az utazás, egyéb hasznos ötletek. Olvasatok bennünket a jövő héten is!

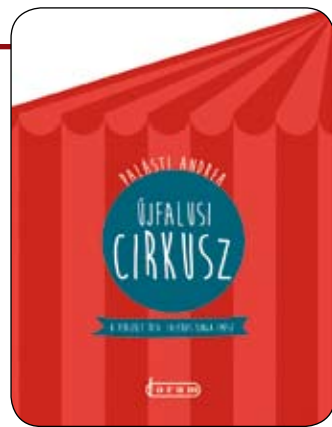
Újfalusi cirkusz

Jártatok-e már cirkuszban? Ha nem, itt az alkalom, hogy egy könyv által ismerkedjétek meg hangulatával. Az újvidéki Forum Könyvkiadó kiadványa, az Újfalusi cirkusz ugyanis épp arra vállalkozott, hogy játékosan, vidáman tárja elénk azt a különleges világot, mely a cirkuszi sátrak alatt kel életre.

A kötet Palásti Andrea műve, a verseket hozzá Fazekas Kinga Emese írta. A könyv harmonikaszerűen szétnyitható, vastag kartonlapokból készült. Minden oldalán kézzel írt verset olvashatunk, ezenkívül fényképek, rajzok díszítik. Sajátos formatervezésének köszönhetően a könyv nyitható, csukható, hajto-

gatható, így nemcsak érdekes lapozgatnivaló, hanem játékként is szolgál. Ízelítőül íme egy vers a kötetből:

„Apró tarkabarka MASNIK nagyot repülnek,
MIELŐTT – a szaltó után –,
zsinórra ülnek.
Botot forgat a bohóc,
Haja mindig csupa kóc.”

A legenda szerint Bábel tornya miatt alakult ki az a nyelvi sokszínűség és gazdagság, mely ma a Földön élő nemzeteket jellemzi, ahol ki-ki a maga nyelvén éli meg a valóságot, tanul, dolgozik, alkot. Mindenki saját anyanyelvét ismeri a legmélyebben, s ezen a nyelven tudja leginkább kifejezni mindazt, amit érez, gondol, amire vágyik, ami ő maga, sőt anyanyelvünk hozzáköt minket egy egész nemzethez, annak történelméhez, hagyományaihoz, kultúrájához, sorsához is. Az anyanyelv nemzetközi napján éppen erre a nyelvi gazdagságra, az anyanyelv ápolására és megőrzésére hívják fel a figyelmünket, mi pedig ennek apropójaként a szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola tanulóival, az ötödikes **Kapor Tamarával** és **László Dáviddal**, a hatodikos **Budai Emesével**, a hetedikos **Bártol Nikolettával** és a nyolcadik osztályos **Székely Zsófiával** a nyelvekről, azok ismeretéről és szépségéről beszélgettünk.

Zsófinak a nyelvekről elsősorban a magyar nyelv jut az eszébe, mely szerinte nagyon gazdag és különleges.

– Szeretek magyarul beszélni, szerintem ez egy szép nyelv. Nagyon sok szavunk van, így egy dolgot sokféleképpen ki lehet fejezni, és a csengése is kellemes. Hallásra nekem még nagyon szép a francia, az olasz és spanyol nyelv, a német viszont eléggé darabos, s a hangzása már nem annyira szép. Viszont, akinek a német az anyanyelve, az teljesen másként gondolja, és ha az ember megszokja a nyelv csengését, már nem zavarja. A tájszólások is nagyon érdekessé tesznek egy nyelvet, ám ha valaki nagyon helytelenül, csúnyán beszél a nyelvet, például a magyart, azt már nem jó hallani. Aztán itt vannak a káromkodások, melyekre szerintem a hétköznapiakban néha nagyon is szükség van, és a magyar nyelvben ez is különleges, hiszen igencsak cifrázhatóak.

Tamara úgy érzi, elég jól ismeri saját anyanyelvét, de mivel édesapja szerb ajkú, sokszor előfordul, hogy amikor magyarul beszél, szerb kifejezéseket is használ.

– Azt hiszem, a másik nyelvből átvett szavak inkább elcsúfítják az anyanyelvet, ezért igyekszem odafigyelni, hogy ne keverjem a kettőt, habár ebben a környezetben megértik, mire gondolok, például ha azt mondom, majjca. Hogy egy nyelvet igazán megismerjünk, sokat kell olvasni és beszélni azon a nyelven. Igaz, ha a saját anyanyelvünk mellett egy másikat is tökéletesen elsajátítunk, nem jelenti azt, hogy az adott nép szokásait, kultúráját is ismerjük, a nyelv csak egy, bár fontos része annak. Szerintem jó, hogy én párhuzamosan két nyelvet is mélyebben megismerek, a szerbet és a magyart is, és mindkettőt egyformán szeretem is. Persze sok dologban különböznek, például a

Anyanyelvek napja

A tájszólások is érdekessé tesznek egy nyelvet

nyelvtanukban, hangsúlyozásban, valamint a magyar nyelv szókincse gazdagabb, amittől nehezebb megtanulni, viszont sokkal szebben ki tudjuk magunkat fejezni.

– Szerintem a magyar a legszebb nyelvek közé tartozik, de nekem tetszik még az angol és francia is – mondja Nikoletta. – A francia különleges, főleg ahogy kiejtik a szavakat, és szívesen beszélném ezt is anyanyelvi szinten, az angol viszont világnyelv, ezért nagyon hasznos. Egy nyelv elsajátításakor a legfontosabb, hogy minél több szót, kifejezést ismerjünk, hogy meg tudjuk értetni magunkat. később beszéd közben majd magától csiszolódik a tudásunk. Szerintem egy-másfél év intenzív tanulás után az ember tökéletesen elsajátíthat egy másik nyelvet. Érdekes, hogy egy nyelvnek többféle változata is van, például a magyar nyelven belül is sokan tájszólásban beszélnek, ennek ellenére értjük egymást, még ha vannak is különbségek. Régen én is használtam szerb kifejezéseket, de rájöttem, hogy ezzel elcsúfítom a beszédemet, ezért, amikor magyarul beszélek, igyekszem csak a magyar szavakat használni, hiszen van elég kifejezésünk mindenre.

Dávid úgy érzi, még nem ismeri teljesen anyanyelvét, hiszen az nagyon gazdag, ő pedig még sok kifejezést nem tud.

– Mire felnövök, a magyart is alaposan ismerni fogom, Magyarországon is több időt töltök majd, és az ott élőket hallgatva is sokat tanulok majd az anyanyelvemről. Szerintem a mi környezetünkben sokszor

beszívárogo a szerb nyelv a magyarba, és ezért nem lehet olyan szépen megtanulni, mint Magyarországon. Horvát óvodába jártam, így az ott töltött évek alatt az a nyelv is közelebb került hozzám. Ezenkívül sokat lehet tanulni a szülőktől, tanároktól, meg sokat kell olvasni, hogy egy nyelvet valóban elsajátítsunk. Vannak magyar könyveim, és a magyar írók nagyon szépen, választékosan írnak, úgyhogy ez biztosan segíteni fog, hogy az anyanyelvemet jobban megismerjem.

Emese szerint a magyar nyelv igazán különleges. Nagyon gazdag a szókincse, rengeteg rokonértelmű szavunk is van, s ezért nehéz megtanulni.

– A maga anyanyelvről mindenki azt gondolja, hogy az a legszebb, legjobb, s ezzel mi is így vagyunk. Talán a magyar nyelvben mégis van valami, ami szebbé és különlegesebbé teszi a többinél, sokkal vagyunk büszkéek arra, hogy ezt a nyelvet beszéljük. Ahhoz, hogy egy nyelvet minél mélyebben megismerjünk, sokat kell beszélgetni, olvasni, filmeket nézni vagy éppen tanárhoz járni. Habár Tamarához hasonlóan, én is úgy gondolom, hogy egy másik nép nyelvét ismerni nem jelenti egyben azt is, hogy magát a népet, az országukat, kultúrájukat is ismerjük. Viszont a nyelv mellett ezek a dolgok is kell, hogy érdekkeljenek bennünket. Ha valaki szeretne megtanulni egy nyelvet, annak azon emberek iránt is érdeklődni kell, akiknek az az anyanyelve.

Sztojánovity Livia

Az anyanyelv olyan kincs...

Hogyan őrizzük meg anyanyelvünk tisztaságát, amikor annyi minden másra kell ügyelni? Az anyanyelvi világnap közeledtével ez a kérdés különösen időszerűvé válik. A magyar nyelvről, megőrzéséről, tisztán tartásáról, anyanyelvi tudatunk megerősítéséről **Molnár Krekity Olgát** kérdeztük. Kishegyesen él, a szabadkai székhelyű Hét Nap szerkesztője, újságírója, versmondó, a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének alapító elnöke, amatőr rendező. Számos tanítványa szerepelt kiemelkedő sikerrel a vajdasági és a Kárpát-medencei szavalóversenyeken. Ha tiszta, szép hangzású magyar nyelvet akarunk hallani, Olgát kell meghallgatnunk, épp ezért őt kértük meg, ossza meg velünk gondolatait az anyanyelv ünnepén!

– Az anyanyelv kincs, szüleinktől, elődeinktől örökölt kincs. Nem adottságtól, gazdagságtól, születési helytől függ, hanem – szeretem azt mondani –, órangyalainktól kaptuk – vallja a nyelv kiváló ismerőjeként Olga. – Aztán végigkísér bennünket egész életünkben. Épp ezért kell féltő gonddal őrizni. Figyelmet fordítani rá. Ha időnkből jut idegen nyelvekre, sportra, kirándulásra, ha pénzünkből futja matematika különóra, Barbie babára, táncóra és sok minden másra, akkor az anyanyelvünkre is oda kell figyelni. Hogy miért érték az anyanyelv? Azért, mert soha olyan mélyről jövően, annyira pontosan nem tudom kifejezni magam, mint az anyanyelvemen. Ha anya, apa, nagyszülők mellett megtanulunk egy nyelvet, és azon a nyelven gondolkozunk, álmodunk, az örökölt kincs. Azt meg kell becsülni, és ezt a megbecsülést kellene a gyerekekben tudatosítani kezdettől fogva. Nem szabad elhagyni azt, ami a miénk. Tanulhatunk angolul, németül, franciául, de azokon a nyelveken soha olyan tisztán nem fejezhetjük ki magunkat, mint az anyanyelvünkön.

– Ha valamit ingyen kapunk az életben, akkor az ember azt általában elherdálja. A televízió, a különféle média sokszor rossz példával szolgál, nemegyszer tapasztaljuk, hogy elferdítik a nyelvünket. A globalizálódás, az amerikai hatás a nyelv területén is nagyon érezteti hatását. Természetesen mindig voltak jövevényszavaink, de azért voltak magyar megfelelőik is. Most mintha a gyerekek és a szülők is azt tartanák helyesnek, divatosnak, ha minél több idegen szót beépítenek a beszédükbe. Én ezt helytelennek tartom. Azért, mert az anyanyelvünk így elcsúnyul. Arról nem beszélve, hogy olyan környezetben élünk, ahol több nemzeti közösség él, és itt eleve adott az a tény, hogy adunk-veszünk, vagyis nyelvi alapon kapunk is, meg adunk is jövevényszavakat. Már csak ez a kölcsönhatás miatt is sokkal nagyobb figyelemmel kell ápolnunk ezt a születésünkkel kapott kincset.

Olga szerint nincs recept arra, hogyan őrizzük anyanyelvünk tisztaságát, de amit játékosan el lehet érni, azt nem szabad erőltetni. Pajkosan, a gyerek szintjének, befogadóképés-

Molnár Krekity Olga

ségének megfelelően kell elérni az észrevétlen nyelvtanulást. Elég, ha anyanyelvünkön beszélgetünk ebéd közben, vagy lefekvés előtt, bármely napszakban. Sokat kell beszélni, kifejezni magunkat, és az eredmény nem marad el. Nem szabad erőltetni az anyanyelvtanulást sem, mert akkor pont a fordítottját érezzük el annak, amit szerettünk volna. Erre jó példa az, hogy a kisgyerekek szinte valamennyien szereplik a verset a zeneiség miatt. Amikor iskolába kerülnek, és elemezni, bemagolni kényszerülnek ugyanazt, és nem hagyjuk fantáziájukat kibontakozni, akkor elfordulnak a verstől. Az anyanyelv esetében ugyanez lejátszódhat, épp ezért nem szabad erőltetni.

– Ha megvan a nyelvi alapunk, akkor már nyert ügyünk van, arra tudunk építeni – mondja.

Az anyanyelvüket szinte csak a családon belül használó gyerekek, vagy azok esetében, akik szerb nyelven tanulnak az iskolában, ugyanez mondható el.

Nagy a szülők, nagyszülők és a társadalom felelőssége abban, hogy a vegyes kultúrájú környezetben mindenki megismerje és kellő szinten használja az anyanyelvét. El kell gondolkodni azon, hogy kinek ártunk, ha magyarul, anyanyelvünkön szólalunk meg, vagy ha az altatódal esténként az anyanyelvünkön szól. Abba is bele kell gondolni, hogy mennyivel leszünk szegényebbek, ha ezt a lehetőséget elszalasztjuk. Ha mindezt végiggondoljuk, már nem is kérdés, miért kell ragaszkodnunk az anyanyelvünkhöz, fogalmazta meg gondolatait Molnár Krekity Olga.

Nagy Magdolna

Az ENSZ 1999-ben nyilvánította február 21-ét nemzetközi anyanyelvi nappá. Banglades javaslatára a világnapot annak emlékére tartják, hogy 1952-ben – az akkor még Pakisztánhoz tartozó – Bangladesben az urdut nyilvánították az egyetlen hivatalos nyelvvé, noha a bangladesiek anyanyelve a bengáli. Február 21-én Dakkában a diákok fellázdak az anyanyelv elnyomása ellen. A rendőrség összetűzött a tüntetőkkel, és öt diákot megölt. A bangladesiek akkor az anyanyelv napjává nyilvánították e napot.

Napjainkban mintegy háromezer nyelvet fenyeget a kihalás veszélye.

A mi nyelvünket, a magyar nyelvet jelenleg a világon megközelítőleg 14-15 millió ember vallja anyanyelvének.

Belegázoltunk már alaposan a második félévbe, nemhogy a 2014-es esztendőbe, az óbecsei Zdravko Gložanski iskola nyolcadikosaitól most mégis azt kérdezzük: mi mindent kívánnak az idei évben. **Horvát Regina** magyartanárno tanítványai: a nyolcadikos **Kákonyi Gábor**, **Tufegdžić Dávid**, az ötödikes **Radics Nikoletta**, **Živković Loretta**, **Jankov Szintia**, **Komáromi Balázs** és **Horváth Leon** osztották meg velünk gondolataikat.

Gábor a tervek szerint ősre már a futaki mezőgazdasági középiskola diákja lesz.

– Rengeteg tervem van – mondja elsőként –, de talán a legnagyobb álmom, hogy bekerüljek abba a középiskolába, amelyben szeretnék tanulni. Persze nagyon kell igyekeznem, hogy jó legyen a bizonyítványom, meg a kísérettségi is sikerüljön. Addig azonban még sok idő van, és sielni is szeretnék. Minden évben elutazunk valahová, most Ausztria lesz a cél. Nagyon szeretek sielni, négyéves korom óta üzöm ezt a sportot. Élvezetes lefelé száguldozni a lejtőkön. Én már minden pályát kipróbáltam. Az akrobatasízés is vonz, eddig csak a szaltót sikerült megcsinálnom. Aztán jön a nyár! Irány a tenger!

Dávid is az idén fejezi be az általános iskolát, s ősre már gimnazista lesz.

– Nagyon jó ebben az iskolában – veszi át a szót –, az osztályommal jól kijövök, és a tanulással sincs nagyobb gond. Szinkitűnő tanuló voltam eddig, s most igyekszem, hogy év végéig is tartsam ezt a szintet. Az érettségire én is sokat fogok tanulni. Legnagyobb álmom, hogy Vuk-diplomás legyek. Persze ehhez kell a versenyen elért helyezések is. Gimnáziumba szeretnék iratkozni, mert ügyvéd akarok lenni. A másik, tervem, amit meg szeretnék valósítani, az a szobám. Modern színekkel szeretném kifestetni, meg a berendezést is kicserélném...

Loretta szintén négyéves korában kezdett sielni, nem is csoda, hogy az az álma, hogy újra a lejtőkön száguldozzon.

– Anyukám legjobb barátnőjével, Nagy Klaudiával utazunk – halljuk Lorettától. – Ő régebben iskolánkban német nyelvet tanított, s minden évben megszervezte a telelést. Mindig velem tartottunk a Kopaonikra. Szép emlékeim vannak, ugyanis síversenyt is rendeztünk, s

Szeretném, ha...

Az óbecsei nyolcadikosok a továbbtanulás mellett a telelésre, sőt már a nyaralásra is gondolnak

második lettem. Mivel Klaudia már Ausztriában él, ezúttal mi is oda megyünk. Nagyon szeretek zongorázni is, különösen Bach és Mozart műveit kedvelem. Eddig még nem voltam versenyen, de az idén nagyon szeretnék eljutni a megmérettetésre. Tavaly első lettem azon a meseíró versenyen, melyet a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör szervezett. Arról írtam, hogy hogyan segítettem egy mókuson. Legközelebb majd olyan mesét szerkesztek, amely arról szól, hogyan segítünk az embereknek.

Nikoletta még sosem volt a tengeren, oda szeretne eljutni.

– Van rokonunk a tengeren – magyarázza –, s hozzájuk látogatunk majd el a nyáron. Igaz, az még nagyon mesze van, addig sokat kell tanulnom, mert ebben az évben is szeretnék szinkitűnő tanuló lenni.

Szintiának is vannak terveit, mégpedig hogy fürdőbe menjenek a szüleivel.

– Petrőcre utazunk majd el, mert ott van termálvizes medence, van csúszda, vízmasszázs,

szól a zene... Jól lehet szórakozni. Az idén is szeretnék jó tanuló lenni – vallja.

Balásznak nagy álma teljesül, ha ott lehet majd a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny döntőjén, Budapesten.

– Máris készülünk a tanárnővel a magyar helyesírási versenyre – mondja Balázs. – Régi tesztekkel töltünk ki. Olvastam a Jó Pajtásban, hogy a Samu Mihály iskola nyolcadikosa, Varnyú Adél tavaly eljutott a döntőre, Budapestre. Én is szeretnék ott lenni! Aztán a nyáron Németországban és Svédországban élő ismerőseinket, rokonainkat látogatjuk meg a családdal.

Leon nagyon kedvelheti az állatokat, mert az iskolába betévedt kutyát szeretné megmenteni.

– Egy Bobó névre hallgatató kiskutya jött be az iskolába a minap. Minden vágyam, hogy legyen egy kutyám. Szeretném hazavinni – fejezi be beszélgetésünket Leon.

Koncz Erzsébet

Gyerünk színházba, Óbecsén!

Az őszele rendezte meg Ferenc Judit az óbecsei Városi Színház Ifjúsági csoportjával a Kis herceg című meseregényt, melyről a Jó Pajtásban is olvashattatok. Ezúttal nem mint rendező, hanem mint színész mutatkozott be ugyanott. Élmény volt őt újra látni!

Telt ház előtt mutatták be február 7-én a helyi Városi Színház, valamint az Újvidéki Színház együttműködéséből született előadást. Fennállása óta először készült magyar nyelvű nem amatőr, hanem hivatásos előadás az óbecsei színházban. Az Éva, 89 című vígjátékot Igor Pavlović, az újvidéki Szerb Nemzeti Színház rendezője állította színpadra, a szerepeket Ferenc Judit és Körösi István, az Újvidéki Színház művészei alakították. Nyolc jelenetet, nyolc férfi- és nyolc női szerepet adott elő a két színész. A történet a színészekről, rendezőkről, színházi dolgozókról szól, de mindig megjelenik ezeknek a típusoknak az ellentéte is. A közönség szünni nem akaró vastappsal jutalmazta a színészeket.

A színpadon Ferenc Judit és Körösi István

Szakács leszek, nem kukta

Mind nagyobb népszerűségnek örvend a szakácskodás a pályaválasztók körében. Sokan úgy gondolják, ezzel a végzettséggel gyorsabban munkához jutnak, külföldön is elhelyezkedhetnek, és ráadásul meglehetősen szép keresetre is szert tehetnek. A szakma elfogadásához bizonyosan az is hozzájárul, hogy senkitől sem idegen a konyha, hiszen minden házban sütnek-főznek. Ősidők óta a lányok-asszonyok gondoskodnak mindennapi ételünk előteremtéséről, a leghíresebb szakácsok mégis mindig férfiak voltak. A híres szakácsok megjelenése a televízión, a gasztronómiai csodák látványa csak tovább erősíti a fiatalokban azt a véleményt, hogy ez a pálya nem is lehet túl rossz.

Tudtad-e?

A szakácsmesterség a hatalommal együtt jelent meg a földön. A királyokat, a gazdagokat kiszolgálók hadában voltak olyanok, akiknek az étkek elkészítése volt a feladatuk. S mint mindenben, ebben a munkában is kitűnt az, akinek tudása, érzéke, tehetsége nagyobb volt a többiekénél. Ő lett a mester, segítői pedig a kukták. A legjobb szakácsok művészei a főzésnek.

Hogy rámutassunk a szakma előnyeire és hátrányaira, **Popov Rózsa** szakács éttermébe kukkantottunk be. Rózsa három évtizede keresi kenyerét szakácsként, Padéről származik, iskolai képzettségét Szabadkán szerezte. Most Újvidéken vezeti a közkedvelt Rózsa Forum elnevezésű éttermet, mely a Magyar Szó szék-házában található.

Szülei is a vendéglátóiparban dolgoztak, így számára magától értetődő volt, hogy valahol ott keresse jövődőlbeli szakmáját. Zentán, Magyarkanizsán, Csókán, Újvidéken, Németországban is dolgozott. Legnagyobb szakmai sikerének azt tartja, hogy néhány évvel ezelőtt az ötcsillagos újvidéki Park Szálloda konyhafőnöke volt, és legalább ugyanilyen fontos számára, hogy két fia is a szakmában maradt.

A pálya előnyeiről és hátrányairól kérdeztük.

– Nagyon jó, hogy a szakács tényleg mindig talál munkát, és a körülményekhez viszonyítva

A leghíresebb magyar szakácsok:

Gundel Károly, a magyar vendéglátás és szakácsművészet nagy mestere, akiről a diós-csokoládés palacsintát elnevezték; Dobos C. József, a dobostorta megalkotója a világon elsőként készített vajkrémes tortát; Kopcsik Lajos napjaink világ- és olimpiai bajnok cukrászmestere, cukrász Oscar-díjas és Guinness-rekorder.

Popov Rózsa három évtizede szakácskodik

jó keresetre tehet szert. Jó érzés továbbá, ha a vendégek elégedetten távoznak, megköszönik az elfogyasztott falatokat, és szemmel látható, hogy örömet szereztek nekik, és ha tehetik, biztos visszajárnak majd. Persze hátránya is van ennek a munkának – fűzte hozzá. – A szakácsnak, mint a vendéglátóiparban dolgozóknak általában, nincs ünnepe, nincs szabad hétvégéje, sokszor éjszakája sem. Akkor dolgozunk legtöbbit, amikor mások pihennek, kikapcsolódnak, mulatoznak. Fizikailag is megterhelő a sok állással, talpalással

járó munka, vagyis egyáltalán nem könnyű kitartani a szakmában. Kárpótolt aztán egy szép találás, az izletesre sikerült falatok, a köszönet, amit kapunk a vendégeinktől.

Vajdaságban több helyen is képeznek szakácsokat. A középiskolai oktatásnak Újvidéken, Szabadkán, Óbecsén van hagyománya, de minden évben alaposan át kell fésülni az iratkozási tájékoztatót, hogy meglássuk, milyen szakokat nyitnak a különféle középiskolákban.

Nagy Magdolna

Kis szakácstörténelem

Őseink fő tápláléka a „magyar módra”, vagyis kovással kelesztett kenyér volt. A közepébe nyomott köldökszerű bemélyedés, akárcsak a fonott kalács a termékenység ősi jelképe. Erdeink vaddal, vizeink hallal voltak tele, azt tartották, a folyóknak csak kétharmada víz, a többi hal. Egy 1516-os latin nyelvű enciklopédia ezt írja: „*Bámulatos ennek a népnek a fényűzése étkezésben, ötletessége a fűszerek alkalmazásában. A legelőkelőbbek és a legalacsonyabb sorsúak egyaránt szellemesen űzik a szakácsművészetet.*”

A panem latinul kenyeret jelent. A rómaiak földünket Pannóniának, vagyis a kenyér országának nevezték. Már István király idejéből egy sereg szakács neve maradt fenn. A szakácsok külön szakácsfalvakban laktak: Nagy-, Külső-, Királyszakácsi, Szakács-Kölked, Vid, Dorog. Később, Mátyás palotájában 100 szakács és kukta is sürgölődött. A sülteket igen látványosan: a vadakat bundájukban, a szárnyasokat tollaikkal tálalták fel. Az állatok fogát, szarvát, patáját bearanyozták. Az ökörsütés mestere Virágos Antal volt, aki „*az ökörbe tett vala egy kövér juhót, az juhba egy gyermekded borjút, az borjúba egy kövér kappant. Mikor az kappant kivitte, s meglátta, hogy megsült, hát az ökör is meg volt sülvé.*”

Széchenyi és kora

Nem véletlenül nevezi a történelemírás gróf Széchenyi Istvánt a „legnagyobb magyarnak”. Ezt a jelzőt Kossuth Lajostól kapta, és azóta is megmaradt. Amit tett a magyar nemzetért, az példátlan elszántságáról, önfeláldozásáról, fáradhatatlanságáról tanúskodik. Maga Széchenyi kora nagyon jelentős minden magyar ajkú ember számára. Az 1800-as évek első felében kezdődött meg a reformkor, történelmünk egyik legdicsebb időszak. A magyar társadalom jelentős változásokon ment át, felébredt az öntudata, modernizálódott, és elhelyezte a nagy forradalom alapköveit.

A Széchenyiek címere

Széchenyi István 1791. szeptember 21-én született Bécsben, a Széchenyi nemesi család sarjaként. Apja Széchenyi Ferenc és Festetich Júlia ötödik és egyben legfiatalabb gyermekeként. Fiatalon a katonai pálya érdekelte. Huszártisztként részt vett a Napóleon ellenes háborúban. Később érdeklődése más irányba terjedt. Magyarország nagy változások elé nézett, amelyekben Széchenyinek óriási szerep jutott. 1825 és 1827 között ülésezett a reformországgyűlés, amelyen Széchenyi felajánlotta birtokainak egy évi jövedelmét a Magyar Tudományos Akadémia megalapítására. Már édesapja is sokat tett a magyarság javára: 1803-ban kezdte meg munkáját az Országos Széchenyi Könyvtár (Bibliotheca Hungarica). A fiatal Széchenyi új tapasztalatokat akart szerezni, ezért sokat utazott. Egyik fő uti

célját, Angliát, többször is meglátogatta 1815 és 1835 között. Vele tartott barátja, Wesselényi Miklós báró is, a reformkor szintén nagyon fontos személyisége. A magyar, a német, a latin mellett elsajátította az angol, a francia és az olasz nyelvet is. Nyugat- és Közép-Európán kívül bejárta Kis-Ázsiát is. Az Angliában szerzett ismeretek óriási lelki erőt öntöttek a grófba, aki minderről lelkesen jegyzetelt naplójába. Különösen nagy hatással volt rá az angol társadalmi és gazdasági rendszer. Ennek hatására 1830-ban megírta a Hitel című művét. Hamarosan következtek a Világ és a Stádium 1833-ban. Széchenyi összefoglalta azoknak a reformoknak a sorozatát, amelyekre nagy szükség volt.

Magyarországon meghonosította a lóversenyeket és a kaszinókat. Úgy vélte, a kaszinó kitűnő hely a politizálásra és véleményserére.

Óriási figyelmet szentelt a folyók szabályozására. 1833-ban megkezdődött az Al-Duna szabályozása, valamint a dunai és a balatoni gőzhajózás. Pest és Buda egyesüléséhez és összekötéséhez nagyban hozzájárult a Lánchíd építése. A munkálatok majdnem egy évtizedig tartottak, 1840 és 1849 között. Az oroszlánokkal díszített, lenyűgöző építmény ma is a magyar főváros egyik legfőbb látványossága.

A fordulópont

Széchenyi 1826-ban Párizsban egy francia államférfiúhoz volt ebédre hivatalos. Ebéd után véletlenül végig kellett hallgatnia, mit beszél róla a másik szobában két diplomata.

– Ugyan ki az a szép huszártiszt? – kérdezte az egyik.

– Igen kiváló eszű magyar főúr – felelte a másik –, csak az a nagy kár, hogy tehetségét és nagy vagyonát nem hazájának javára fordítja, hanem haszon és cél nélkül pazarolja.

Ez a párbeszéd fordulópont volt Széchenyi életében. Attól a pillanattól fogva szentelte magát nemzetének.

(Forrás: Tóth Béla:

A magyar anekdotakincs)

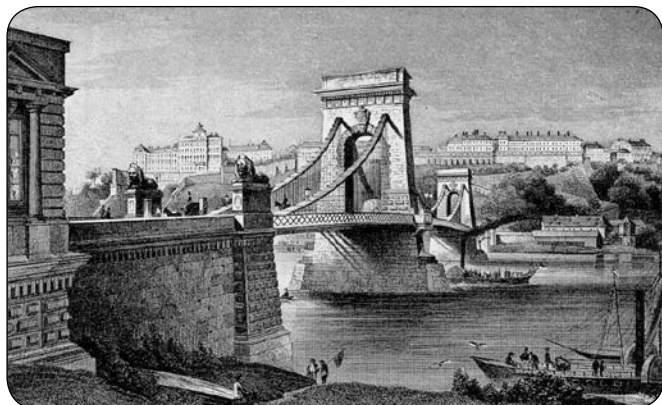
Gróf Széchenyi István

A forradalmi Batthyány-kormányban Széchenyi közlekedés és közmunkaügyi tisztséget töltött be. Kossuthal folyton vitában volt. Erről a Kelet népe című művében olvashatunk, amelyre Kossuth a Feleletben válaszolt. Széchenyi a császárellel irásai miatt a bécsi rendőrség gyanúja alá került.

Mondhatjuk, hogy Széchenyi István az egész magyar nép gondjait a hátán viselte. Kimerítő, fáradhatatlan munkájának következménye az lett, hogy a gróf a döblingi ideggyógyintézetbe került, ahol még néhány évig folytatta munkásságát. Életének saját kezűleg vetett véget, 1860. húsvét vasárnapján, maga után hagyva egy kitörölhetetlen életművet.

A reformkor idejében a magyar nyelv az állam hivatalos nyelve lett. Erre nagyon is szükség volt, a korábbi „elnémetesítés” után. A tudományos és művészi alkotások sorra magyar nyelven íródtak. Ebben az időben alkotott Petőfi, Kölcsey megírta a Himnusz, Erkel pedig megzenésítette. Megépült az első magyar vasútvonal Pest és Vác között. 1837-ben megnyílt a Pesti Színház, amely ma a Nemzeti Színház nevet viseli. Az 1832-es, az 1839-es és az 1847-es országgyűlések, valamint az 1841-től megjelenő Pesti Hírlap, Kossuth Lajos szerkesztésében, már a közelgő forradalom első hírnökei voltak. A magyarokban félelmet a Széchenyiek jelszava: „Ha Isten velünk, ki ellenünk?”

Gyarmati Balázs történész

A Lánchíd Budapesten

A Magyar Tudományos Akadémia épülete

• Ezen a napon történt • Ezen a napon történt • Ezen a napon történt •

Február 20.

Aladár, Álmos napja.

Aladár: Germán eredetű név, valószínűleg a germán Aldarik vagy az Aldemar név megmagyarosodott alakja. Elemeinek eredeti jelentése: öreg, tapasztalt + híres vagy hatalmas, testőrhadnagy, mindenben hatalmas, előljáró.

Álmos: Török eredetű régi magyar név, Árpád fejedelem apjának a neve. Jelentése: megvett, megvásárolt; más feltevés szerint: szerző.

1844. február 20. (170 éve)

Megszületett Munkácsy Mihály festőművész (Ecce homo, Krisztus Pilátus előtt, Golgota), eredeti nevén Lieb Mihály, a realista festészet egyik legkiemelkedőbb egyénisége Magyarországon.

1944. február 20. (70 éve)

Először jelent meg a Batman és Robin képregényként.

1988. február 20. (26 éve)

Megszületett Rihanna barbados énekesnő, színésznő.

Február 21.

Eleonóra napja.

Eleonóra: Az arab Ellinor névből származik, melynek jelentése: Isten az én világosságom. Spanyol közvetítéssel került Franciaországon át Angliába, később onnan terjedt el egész Európában.

1848. február 21. (166 éve)

Marx és Engels kiadta a Kommunista kiáltványt.

1953. február 21. (61 éve)

Francis Crick és James D. Watson bejelentették a DNS-molekula kettős spirál szerkezetének felfedezését.

1979. február 21. (35 éve)

Megszületett Jennifer Love Hewitt színésznő (Tudom, mit tettél tavaly nyáron, A szmoking).

1989. február 21. (25 éve)

Meghalt Márai Sándor író, költő, újságíró (Egy polgár vallomása).

Február 22.

Gerzson napja.

Gerzson: Héber eredetű bibliai név. Jelentése: idegen, jövevény, száműzött.

1512. február 22. (502 éve)

Sevillában meghalt Amerigo Vespucci híres olasz hajós és felfedező, akiről elnevezték az Újvilágot, azaz Amerikát.

1732. február 22. (282 éve)

Megszületett George Washington, az Amerikai Egyesült Államok első elnöke. Leginkább politikusként és katonaként tartják számon, pedig ő volt korának egyik leggazdagabb embere is. Vagyona elsősorban kiterjedt földbirtokaiból származott.

1857. február 22. (157 éve)

Megszületett Heinrich Rudolf Hertz német fizikus, az elektromágneses hullámok felfedezője.

1907. február 22. (107 éve)

A cserkészlet világnapja.

1949. február 22. (65 éve)

Megszületett Niki Lauda osztrák autóversenyző, a Forma-1 háromszoros világbajnoka (1975, 1977, 1984). 1976-ban, verseny közben súlyos balesetet szenvedett, autója kigyulladt. Versenytársai megálltak, hogy életét megmentsék. Égési sérüléseinek nyoma eltorzította arcát.

Február 23.

Alfréd, Ottó napja.

Alfréd: Germán eredetű név. Jelentése: tündér, tanács.

Ottó: A német Otto névből származik. Jelentése: birtok, vagyon.

1443. február 23. (571 éve)

Kolozsváron megszületett Mátyás magyar király. Magyarországon 1458 és 1490 között uralkodott. 1469-től cseh (ellen)király, 1486-tól Ausztria hercege.

Jennifer Love Hewitt

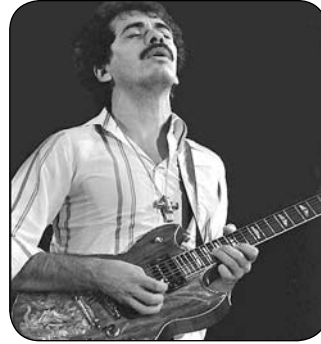
1828. február 23. (186 éve)

Meghalt Fazekas Mihály író, költő, botanikus, a Lúdas Matyi írója, a debreceni Fűvészkert tervezője.

1997. február 23. (17 éve)

Skóciában tudósok bemutatták Dolly bárányt, az első klónozott emlőst.

2000. február 23. (14 éve)

Carlos Santana amerikai rockgitáros, zeneszerző, énekes nyolc Grammy-díjat nyert.

Február 24.

Mátyás napja.

Mátyás: Bibliai név, a héber Mattatias név latin Matthias formájából származik. Jelentése: Jahve ajándéka.

1645. február 24. (369 éve)

Megszületett I. Rákóczi Ferenc választott erdélyi fejedelem.

1954. február 24. (60 éve)

Meghalt Herczeg Ferenc író, újságíró. Eredeti nevén: Franz Herzog. Versecen született 1863-ban, és Budapestre költözött el. Rendkívül termékeny író volt, a II. világháború után kirekesztették.

1955. február 24. (59 éve)

Megszületett Steve Jobs amerikai informatikus, az Apple cég alapítója. Üzletember és feltaláló, akinek saját meghatározása szerint célja a könnyen kezelhető, funkcionális és elegáns elektronikai termékek kifejlesztése. Sokan tartják a számítástechnika egyik úttörőjének, aki meglátta a lehetőséget a grafikus felhasználói felületben (GUI) és az egerben. 2011-ben hunyt el.

Február 25.

Géza napja.

Géza: Régi magyar személynév, többek között Szent István király apjának, Géza fejedelemnek a

neve. Török eredetű méltóságnév, jelentése: herceg(ecske). Mai formája a középkori írott forrásoknak a 19. századi téves olvasatából származik. Az eredeti kiejtésnek megfelelően Gyejcsa, Gyécse vagy Décsce lenne.

1841. február 25. (173 éve)

Megszületett Pierre Auguste Renoir impresszionista festő.

1842. február 25. (172 éve)

Megszületett Karl May német ifjúsági regényíró (Winnetou).

1937. február 25. (77 éve)

Megszületett Zsivótzky Gyula olimpiai bajnok kalapácsvető, aki 2 világ-, illetve Európa-csúcsot állított fel.

1943. február 25. (71 éve)

Megszületett George Harrison angol zenész, az egykori Beatles szövegírója.

1971. február 25. (43 éve)

Megszületett Sean Astin amerikai színész (A rózsák háborúja, Kőbunkó, A Gyűrűk Ura).

1974. február 25. (40 éve)

Győrben megszületett Dobó Kata színésznő (A miniszter félrelép).

Február 26.

Edina napja.

Edina: Germán eredetű név. A legvalószínűbb származtatása szerint az Éda alakváltozata, esetleg az Edna névből való, amelynek jelentése eredetileg: -adel, -edel. A névelem jelentése: nemes. Az angolban az Edit változatoként tartják számon.

1802. február 26. (212 éve)

Megszületett Victor Hugo francia költő, regény- és drámaíró (Nyomorultak).

1829. február 26. (185 éve)

Megszületett Levi Strauss a világ egyik legismertebb ruhadarabjának, a farmernek a kitalálója.

1849. február 26. (165 éve)

Elkezdődött a kápolnai ütközet, az 1848-as szabadságharc egyik nagy csatája.

1930. február 26. (84 éve)

Üzembe helyezték az első piros-zöld közlekedési lámpát Manhattanben.

1944. február 26. (70 éve)

Az amerikai hadseregben először neveztek ki nőt parancsnokká. Sue Dauser egy nővéralakulat vezetője lett.

Miért hívják a februárt télutónak?

A hónap első felében a hőmérő higanyszála még általában 0 Celsius-fok alatt marad, de a hó második felétől már emelkedik a hőmérséklet. A télutónak már az is jele, hogy az emberek nagyon várják a tavaszt. A hosszú sötétség után fényre vágyunk. Számos országban hagyománya van a tavaszi fényünnepnek. Ilyenkor égő gyertyák világával köszöntik a fényt, mellyel legyőzik a téli éjszakák sötétségét. A gyertyafény mindenféle sötétség elűzésének jelképe maradt.

Hogyan védi a hó a növényeket és az állatokat?

A hó ajándék a földnek, a növényeknek. Az esővíz hamar szétfolyik a föld repedéseibe.

Így a növényeknek csak kevés jut belőle. A lassan olvadó hó azonban sokáig nedvesen tartja a talajt. Igaz, a hó lehűti maga

körül a levegőt, de a növényeket betakarja, így megakadályozza, hogy a hideg, fagyos levegő kárt tegyen bennünk. Az állatok közül sok madár, mint például a fogoly, beássa magát a hóba, így vészeli át a hideg téli éjszakákat.

Hogyan közlekedtek régen a hóban az emberek?

Régen a téli hónapokban, amikor a sok hó vastagon beborította az utakat, nem takarították el a havat. Ekkor másfajta járművekkel kellett közlekedni az embereknek. A hintók, szekerek fedett helyekre kerültek, és a szánok váltották fel a helyüket. A tőlünk északra levő országokban, hegyvidékeken, sztyeppéken nem volt ritka az sem, hogy az emberek a nagy hóban házaikat sílécen hagyták el.

Honnan érkeznek a banán?

A déli gyümölcsök közül a banán az egyik legsokoldalúbb, legrégebb óta termesztett növény. Az úgynevezett banánközárságokban – Guatemalában, Hondurasban, azaz Közép-Amerikában – termelik, innen pedig hajókon, majd érlelő kamionokban szállítják az európai országokba. Az éretlen, zölden szedett gyümölcsöt érlelő gázzal, zárt térben érlelik tovább. Mivel az érlelő gáz egy változó kemikália, a permetszerhez hasonlóan van egy bizonyos bomlási ideje, amit, ha nem várunk meg, mérgező is lehet.

Újra látható az Altamira-barlang

Tizenkét év szünet után ismét megnyitják a látogatók előtt a világhírű őskori sziklafestményeket rejtő észak-spanyolországi Altamira-barlangot. A cantabiai Santillana del Mar illetékesi bejelentették, hogy hamarosan elkezdődik egy 2014 augusztusáig tartó kísérleti időszak, amely alatt egyszer egy héten öt látogató egy vezető kíséretében felkeresheti a barlangot.

A festmények rohamos pusztulása miatt 1982 és 2002 között naponta csak néhány látogatót engedtek be a barlangba, amit 2002-ben bezártak, mivel a szakemberek úgy vélték, hogy az emberek jelenlétéből eredő hőmérsékletemelkedés, magasabb páratartalom károsítja az őskori sziklafestményeket. A falfestményeiről híres barlang a paleolitikum művészetének legismertebb lelőhelye, az észak-spanyolországi Santandertől 30 kilométerre nyugatra fekszik. A 280 méter hosszú, több teremből, folyosóból álló mészkőbarlangban 1879-ben az ásatást vezető Marcelino de Sautuola kislánya fedezte fel a mennyezetén az ősember festményeit. Valódiságukat csak 20 évvel később ismerték el, amikor Franciaországban is találtak hasonló barlangfestményeket.

A freskók i. e. 13 500 körül készülhettek. A barlang sötétszürke sziklafalát, mennyezetét jégkorvígi állatok, bölény-, vaddisznó-,

vadló- és szarvasbrázolások díszítik. Összesen 600 festmény és 1500 karcolat található a barlangban. 1985-ben az UNESCO a világörökség részévé nyilvánította az Altamira-barlangot.

2001-ben nyílt meg a turisták számára a barlang, „hasonmás” változata, az Altamira Múzeum, amelyet tavaly 240 ezer látogató keresett fel.

A „pandalábú” hangyászok

Különös illúziót kelt a sörényes hangyászok mellső lába; a szőrzetük fekete és fehér színei egy panda fejét rajzolják ki. Úgy tűnik, mintha egy panda orrát, szemét és fülét látnánk.

A sörényes hangyász egyébként kizárólag Közép- és Dél-Amerikában honos. Elterjedési területe Belizétől és Guatemalától egészen Argentína északi részéig húzódik. E hangyász a legveszélyeztetettebb hangyászfaj. Az állat hossza 100–120 centiméter, farokhossza 70–90 centiméter, testtömege pedig 20–35 kilogramm. Törzsének alakja, hatalmas, seprűszerű farka és különlegesen hosszú koponyája már a külsejét is egyedivé teszi. Megnyúlt állkapcsában nincsenek fogak, helyette hosszú, akár 60 cm-re kinyújtható nyelvvel kapkodja el rendkívül gyorsan a természetet és hangyákat, néhány perc alatt akár több százat is. Nyelvét kis tüskék borítják. Fogságban átlagosan 26 évig él. A sörényes hangyászt, csakúgy, mint sok más állatfajt, az élőhelyének elvesztése veszélyezteteti leginkább. Valamint számos hangyászt gázolnak el autók, és a kóbor kutyák csapatai is sokat megölnek. Egyes területeken húsupért, máshol kártevőként vadásznak rájuk az emberek. A Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) korábban a fajt a „veszélyeztetett” kategóriába sorolta. 2006-ban azonban átsorolták a „mérsékelt veszélyeztetett” kategóriába, ami eggyel enyhébb rangfokú. Az átsorolás oka az volt, hogy az állománycsökkenéseket nem lehetett kellően bizonyítani. Európa állatkertjeiben jelenleg 120 sörényes hangyász él.

Van fényképed házi kedvencedről?

Oszd meg velünk!

Ezúttal a szabadkai Görög Krisztián kedvenceiről számolunk be. Krisztián a Đuro Salaj iskola 5. c osztályába jár, és szereti az állatokat. A kutyája neve Buksi, három és fél éves. Elég szeleburdi, de néha nagyon komoly, vagy inkább szomorú. Nagyon szereti a hástát, és ez meg is látszik rajta.

Krisztián macskáját Mancsnak hívják, egy és fél éves. Nagyon szép, hófehér kiscica. Szeret egerészni, és utána jót játszik a zsákmányával.

Talán mégis létezik kutya-macska barátság, mert ők nagyon szeretik egymást, állapítja meg Krisztián.

ÁLLATKIRAKAT

A kéklábú szula

Az Amerikai Egyesült Államok, Mexikó és Közép-Amerika délkeleti részén, a Galápagos-szigeteken és Dél-Amerika északkeleti tengerparti sávjában él a kéklábú szula. Testhossza 76–84 centiméter. Erős, hegyes csőre, keskeny, hosszú szárnya, hegyes farka és kék színű úszóhátyás lába van.

A hím kéklábú szula hódító tánca az egyik legkomikusabb látvány, amit csak a természet nyújtani képes. Nem véletlen, hogy a madár spanyol neve bobo, ami bohócot vagy fajnót jelent.

A hím udvarlási rituáléja során méretes lábait emelgetve parádézik a tojó előtt, akit teljesen lenyűgöz a látvány. Az előadást kölcsönös tollászkodás, csőrívás és fejrázás teszi teljessé.

Később aztán a nem mindennapos lábak már egészen

más célt szolgálnak: a madár a tojásain nyugtatja tappancsát, így védelmezi és tartja melegen őket.

Amikor pedig kikelnek a kis, pelyhes fiókák, egy teljes hónapon keresztül hátyás lábfejjel nevelgeti, védelmezi őket a ragadozóktól és az időjárás viszontagságaitól.

Átlátszó halat fogtak Új-Zéland partjainál

Stewart Fraser és fiai Karikari Peninsula szigete közelében egy szigazán különleges halat fogtak. Új-Zéland északi részén horgásztak, amikor egy teljesen átlátszó halat sikerült kifogniuk. A látvány ledöbbentette mindannyiukat. A furcsa teremtményt először nem tudták mire vélni. A víz felszínén pillantották meg a halat, majd úgy döntöttek, hogy közelebbről is megnézik. Hamarosan kiderült, hogy a különleges hal Salpa maggiore néven ismert. A horgász szerint a hal teljes mértékben zselére emlékeztette, és nagyon érdekes látványt nyújtott. Később megmutatta horgász barátainak is, de azok sem tudták azonosítani a különleges halat. Természetesen a szakértők erre is megadták a választ. A Salpa maggiore általában hidegebb tengerekben él. Az átlátszósága nagyon hasznos arra, hogy képes legyen jól álcázni magát.

RÜGYFAKADÁS

Téli szünet

*Az ősz véget ért,
beköszöntött a hideg tél.
Igaz, a hideget nem szeretem,
de a téli szünetet kedvelem.*

*A téli szünet előjvetelével
és az ünnepek közeledtével
napjaink örömteliek voltak,
még a madarak is vígan daloltak.*

*Közeledett a szünet vége.
Lassan a könyveket vettem kézbe.
Átismételni az anyagot,
hátha jobb osztályzatot kapok.*

*Január tizenötödikén reggel
ismét hangosan csörgött a vekker.
Sietve készülődtem a suliba,
hogy a barátaimat láthassam újra.*

**Szili Antónia, 6. osztály,
Fejős Klára iskola, Nagykikinda**

Január

*Január mindenki rémálma,
mert újra nyikorog a vén tábla.
Száll a korcsolya, bezár a jégpálya.
Beindul a tanulás, nics több lazsálás!*

**Kovács Filip, 6. osztály,
I. G. Kovačič iskola, Szabadka**

Kedvec hónapom

*Januárban nincs sok hó,
elbúcsúzott Téliapó.*

*Már nem húzza dísz az ágat,
kirtakuk a fenyőfánkat.*

*Virágzik a hóvirág,
itt-ott rügyeznek a fák.*

*Szeretem a januárt,
de még jobban a februárt.*

**Mészáros Nóémi, 6. osztály,
I. G. Kovačič iskola, Szabadka**

Már néha gondolok a szerelemre...

*Ha szomorú vagy, megvigasztal.
Ha bármi bánt, ő meghallgat.
Kitalálja, mire gondolsz,
Mielőtt még kimondod.*

*Egy fiú, ki hozzám hasonló,
Egy fiú, ki különleges, titkos és mosolygó.
Mosolya, mint fény a sötétben,
Úgy ragyog fel előttem...*

**Pál Orsolya, 6. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

A jövő iskolája

Mindenki azt találgatja, milyen változások lesznek a jövőben.

Sokan azt mondják, mindent robotok fognak helyettünk csinálni, mások úgy vélik, még a Holdra is bárki eljuthat majd. Biztosat még senki sem tud mondani, de hogy változások lesznek nemcsak a gépek terén, hanem az iskolában és az oktatásban is, az biztos.

A gyerekeknek nem kell majd cipelniük a nehéz iskolatászkát, mivel könyvek és füzetek helyett csak laptopra lesz szükségük. Órán írniuk sem kell, csak begépelik, amit a tanár diktál, vagy az anyagot már készen átküldik nekik. Az ellenőrzőhöz sem kell papír, megírják a számítógéppükön, és azt osztályozza a tanár. Ez azért lenne jó megoldás, mert ha a tanuló valamit nem ért, azonnal rá tud keresni az interneten, ami megkönnyítené a tanulást. Még az is megtörténhet, hogy tényleg a robotok vesznek át minden munkát, és még a tanároknak sem lesz szükség. Eleinte furcsa lenne, de olcsó is, mivel a robotoknak nem kellene fizetni, csak néha megjavítani, ha elromlik. Táblára sem lenne szükség, mert a számítógépen minden le van írva. A jobbik eset, aminek a gyerekek még jobban örülnének, ha nem is kellene iskolába járni. A tanár készítené egy videót az aznapi anyagról, amit aztán elküldene a diákoknak, így bármikor vissza tudnák hallgatni a tanultakat.

Ezek mind csak találgatások. Jó így is az iskola, ahogy most van, de azért kíváncsi vagyok, mennyit és hogy fog változni.

Vastag Nikolett, 8. osztály, Ada

A csodák néha valóra válnak

Vajon a csodák néha valóban valóra válnak? Lehet, hogy igen. Vagy mégsem? Mindenki reménykedik a csodában, s köztük vagyok én is, bár lehet, hogy velem már meg is történt.

Mindig szerettem a sportot már kicsi koromtól. Az én életem úgy alakult, hogy korán kezdtem komolyabban sportolni, illetve birkózni, szerencsémre a szüleim folyamatos és aktív támogatásával. Ahogy telt-múlt az idő, egyre jobban ment ez a sport, nekem pedig nagy kedvem volt hozzá. Edzőim dícsérgettek, szüleim szintén mondogatták, hogy milyen ügyes és tehetséges vagyok. Ez pedig a mai napig is erőt ad kívül-belül. Egyre több jó eredményem van a versenyeken. Szinte nincs is olyan verseny, hogy ne állnék a dobogón, ha nem is annak legtetején, de legalább valamelyik szintjén. Imádom birkózni, és a híres birkózók közelében tartózkodni, figyelni őket, hallgatni hasznos tanácsaikat. Szerencsés gyerkőcnek érzem magam, és a csoda már megtörtént: sportolhatok, csodás eredményekkel a hátam mögött.

A jövőmmel kapcsolatban továbbra is nagy terveim vannak a birkózással. Talán az ötkarikás olimpia? Hát, bizony az lenne életem legnagyobb csodája!

Novics Dávid, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

**Szeles Teodóra
muzslyai tanuló
rajza**

A dinoszaurusz

Azt állítják, hogy a dinoszauruszok néhány millió évvel ezelőtt éltek a földön, és ki is haltak, de mi ugye tudjuk, hogy ez nagy butaság. Hisz egy nagyobb csoportnak sikerült túlélnie a meteoros becsapást, és most újra itt vannak közöttünk. Igen, a dinoszauruszokról beszélek, ha valakit talán érdekel. Különbő fajták léteznek. Kicsik, nagyok, növényevők, húsevők, szárnyakkal, szárnyak nélkül. A legkellemesebb a növényevő Stegosaurus. Nyugodt, békés, méltóságteljes. Mindig talál időt az életben fontos dolgokra, a nyugalomra és békére. Ritkán vándorol valahova, hisz mindenhol talál elegendő táplálékot. Arcát mintha örökös, széles mosoly takarná. Valahogy emlékeztet a kis, szomszédságunkban levő családi üzlet kitért ajtajára. Ez a mi boltunk, ahol már kicsi korunk óta ismernek bennünket. Ahol első nyálókánkat, első fagyinkat vettük. Itt találunk kedves és őszinte emberekre. Ez a mi Stegosaurusunk. De ne felejtjük el, mind gyakrabban találkozunk a vérengző, húsevő T-Rexszel is. Ő egy vadász, kinek a természetében van, hogy pusztítson és a gyengébbeket kiirtsa. Hatalmas testével, vérengző fogaival, villámszerű gyorsaságával áldozatra talál. Bizonyára már mi is találkoztunk velük, hisz minden lépésnél beléjük botlunk, máris a nagy üzletláncokra gondolok. Mikor a T-Rex rátalál megfelelő vadászterületére, jól elgondoltan és tökéletesen eltervezve irtatni kezdi a Stegosaurust, méghozzá úgy, hogy elcsábítja hamis mosolyával a kisebb dinoszauruszokat, a Protoceraptost, a Proganochelyst stb., melyek biztonságosan pihennek a nagyok árnyékában. A kis buta állatok, szinte elbűvölve rohannak a barátságos T-Rex után, mert ő gyors, és olyan helyeket, érdekességeket mutat nekik, melyeket a lassú és méla Stegozaurusszal soha el nem értek volna. Nagy és félelmetes teste alá bújhatnak, ha veszély közeledik. Így idővel megfélemedkeznek az öreg Stegosaurusról. De amit az ostobák nem tudnak, az az, hogy igazán veszélyben vannak. Csak akkor térnek észhez, amikor már késő. Előbb-utóbb a T-Rex megmutatja igazi arcát, és elnyeli őket. Hiába szaladnának akkor vissza régi barátjukhoz, az már többé nincs ott, mert kihalt. Ki uralkodik akkor azon a területen? Hát bizony a T-Rex. Mikor elpusztította utolsó természetes ellenfelét is, tovább vándorol, és új áldozatokat keres. Így működnek a nagy üzletláncok is. Elbűvölő a tarkaság, a nagy választék a polcokon, az alacsony árak. Biztonságban érezzük magunkat, és mindig többet és többet követelünk. Akármilyen nyomorban legyünk is, mint a drogosok, napról napra odajárunk, míg minket is el nem nyelnek, vagy még egy meteor közénk nem csap.

Márki Eleonóra, 8. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Égből pottyant modern mese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy nagy erdő. De abban az erdőben nem volt wi-fi kapcsolat, mert a sárkány zavarta az adászavarójával.

A faluban egy fiú, aki megelégette, hogy nem kompirozhat, felkerekedett, hogy a sárkány uralmának véget vessen. Ez a fiú én voltam. Az erdőben találkoztam egy emberrel, aki mélabúsan nézett maga elé.

- Jó napot! – köszöntem.
- Mi az? Hoztál hírt a laptopomról? – figyelte fel.
- Nem, miért? – kérdeztem.
- Mert a sárkány elkobozta! – mondta.
- Hallgassa csak, milyen szép a madárcsicsergés és a természet hangja!
- Köszönöm, hogy felnyitottad a szemem, ezért adok neked egy varázsdorongot. Ha azt mondod neki, hogy üsd, akkor ő megteszi!

Megköszöntem, és jó éjszakát kívántunk egymásnak, mert már beesteledett. Reggel rögtön elindultam, és meg is találtam a sárkány barlangját. Ő éppen facebookozott az elkobozott laptopon, mert azt nem zavarta a szerkezete. Odaszóltam a husángnak:

– Üsd!

A bot szétütötte a zavarógépet. A sárkány sem volt rest, agyon akart csapni. Én a lappal a hónom alatt eliszóltam, és amikor a dorongot eldobtam, az éppen a sárkány fejére esett, aki attól elájult.

Így tehát visszatért a wi-fi, és mindenki kedvére játszott a neten. Aki nem hiszi, jelöljön be a facebookon, és kérdezzen meg.

Valkay Tardos, 5. osztály, Magyarkanizsa

RÜGYFAKADÁS

Félreértés keletkezett abból, hogy rosszul értelmeztem valamit

Megkezdődött az őszi pár levél már a földre is hullott, amikor papírból leveleket hajtogattam. Mindegyik levélbe különböző szöveget írtam. A játék kedvéért csináltam őket. Mindegyiket az ebédőasztalon hagytam, és hely már másnak nem is volt az asztalon. Kiszaladtam az udvarra, és elfelejtettem időben bemenni. Amikor anyukámnak eleget a levelekből, kikiabált, hogy szedjem őket össze. Mivel az udvaron voltam, elővettem a seprőt, és minden erőmmel azon voltam, hogy összesöpörjem a földre hullott faleveleket. Anyukám már sokalta, hogy kint maradtam, és kijött, hogy megnézzem, mit csinálok. Mindjárt észrevette a felsöpört faleveleket. Ezért megdicsért, de elmondta hogy ő az asztalon levő papírlevelekre gondolt.

Akkor ez már nem annyira tetszett, és elég kedvetlenül, de kicsit nevetve azért csak bementem összeszedni azokat is.

Csúszó Adirán, 7. osztály, Gligorije Popov iskola, Kisorosz

Henrik és Helga mintaélete

Hangya Henrik családjának élete és munkássága példaértékű lehetne sok-sok nagy becsben tartott emberközösség számára.

Az említett hangyacsalád ugyanis a szorgalomáról, kitartásáról híres. Csodálatosan nagy akaraterő jellemzi az apró termetű, közösségalkotó rovarokat. Hangya Helga mama minden apró morzsát gondosan összegyűjtöget, és egyenként a raktárba hordja. Egy óvatlan pillanatban azonban egy emberóriás talpai alatt megsemmisülhet egy egész hangyaboly, egy egész közösség összes törekvése. Ugyanilyen könnyed mozdulattal semmisítik meg a gigantikus, csillogó üzletláncok a kisvállalkozókat és a nagy hagyománnyal rendelkező különböző mesterségek művelőit.

De miért is őrizgetnek ezt a sok apró jelentéktelen, csillogástól mentes dolgot a jövő generációk számára?

Kovács Jónás, 8. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Szürke

*Szürke esőcseppek zúdulnak az egből rám,
behunytt szemmel battyogok, így jobb talán.
Zsebre vágott kéz, fülemben zene,
súlyos léptek, a kihalt utca kong bele.*

*A kopasz fákon, a kihalt úton,
kunyhók tetején, régi vasúton,
kopog, zuhog az eső és áztat,
koptat és roncsol házat.*

*Cipőm elázott, pocsolóba lépek,
mert ha már eláztam, semmi sem védhet.
Üvöltő csendben süket ordítás,
az esőfelhők az esőt gorombán zúdíjták.*

Virág Anna, 8. osztály, Ada

Kedves Harry Potter!

Ebben a levélben elmesélem Neked, milyen egy mugli ötödikes első napja az iskolában.

Osztályfőnökünk (Roxfortban a házak feje), Szemű Szilárd bevezetett minket a kémiaaterembe. Sok más mugliyerekekkel együtt a legfontosabb dolgokat írtuk le (nem, nem lúdtollal) a tanévről kapcsolatban. A biológiai – a nem varázsvilágban élő növényekről és állatokról szóló tudományt – a fizika-kémia teremben tanuljuk. Magyarórára tanárként egy öreg férfit vártunk, erre egy fiatal hölgy ült le a tanári székre. Ami a legjobb, hogy 10 perc ismerkedés után 35 percet játszottunk – más tanítóknál egész órán ismerkedtünk. Láthatod, a mugli iskolás élete sem könnyű.

Milyen varázslószakmát választottál? Együtt élsz még mugli gyámjaidal? Várom válaszd:

Süli Ákos

Süli Ákos, 5. c osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Honnan fakad a bölcsesség?

Szülővárosom, ahol most is élek, azok közé a helyek közé tartozik, ahol kivételesen sok bagoly él.

Véleményem szerint, ha az ember végigsétál a téren úgy, hogy nem néz körül, nem nagyon veszi őket észre.

Odakiáltok az egyikhez:

– Te, miért van az, hogy a mesékben mindig te játszod a türelmes, nagyon bölcs állatot?

– Azt tulajdonképpen én sem tudom pontosan megmondani. Viszont szerintem ennek az lehet az oka, hogy mi, baglyok nyugodt állatok vagyunk. Úgy tűnik az embereknek, mintha a nagy bölcsességtől lennének olyan nyugodtak. Mi nappal alszunk, és ők így alva látnak minket. Éjjel vadászunk, ezt nem látják. Az is igaz, hogy zsákmányunkat nem kergetjük esztelenül, hanem türelemmel megvárjuk, amíg olyan pontba kerül, hogy a leggyorsabban elkaphassuk, és a legkíméletesebben véghezvesszük vele. A legfiatalabb társaink sokkal kevesebb élettapasztalattal ugyanolyan bölcsnek tűnnek, mint mi. Az is közrejátszhat nyugodtságunkban, hogy semmiféle gyors, sipító hangot nem adunk ki, hanem mély, „huhú”-t, amit nem sietve mondunk – válaszolta, kíváncsiságnak eleget téve.

Ezt valójában részben sejtettem, de megköszöntem fáradozását a válaszáért. Csöndben továbbmentem, elgondolkozva.

Ami a meséket illet, vegyük például a Micimackót. Ha Micimackó és barátai valamilyen útra indulnak, vagy valamit ki akarnak deríteni, és nem tudják a megoldást, a bagolyhoz fordulnak segítségért. Ő bölcsen útbaigazítja őket, illetve segít közelebb jutni kérdésük, rejtélyük megoldásához. Nemcsak Micimackó baglya ilyen, hanem még sok más mesében is hasonló szerep jut ezen állatfajnak.

Talán majd egy napon megtudom a pontos választ. Talán egy utam során, talán egy bölcs bagolytól...

Fekete Mária, 8. osztály, Fejős Klára iskola, Nagykikinda

Szörfözők a virtuális térben

Kint állok egy szép réten, körülöttem rengeteg csodálatos virág. A távolban meglátok egy hatalmas várat, a zászlóján egy négyszög alakú smaragddal. Bemegyek, bent egy pompás, márványpadlós szoba tárul elélem. Megpillantom a királyt, odamegyek hozzá. Megkér, hogy gyógyítsam meg a feleségét.

Mindez persze egy számítógépes játék, a kedvencem. Szabad időmben legtöbbet számítógépezek. Míg a király feleségét meggyógyítom, elindítom kedvenc zenémet a háttérben. Játék közben szeretek zenét hallgatni. Egy egész mappányit töltöttem le kedvenc számaimból. Miután ebben a játékban már mindenkit meggyógyítottam, átlépek egy másikba. Itt a fákat kell gondozni, a vetést pedig learatni, és a földet megművelni. Szerecsére van virtuális vető- és aratógépem, így gyorsan végzek a munkával. Miközben aratok, vetek, üzenetet kapok, melyben azt kérdezik tőlem, lesz-e a nulladik óránk. Gyorsan válaszolok, a játékot pedig befejezem. Jön a tanulás. Biológiából meg kell az interneten keresnem Alexander Fleming életrajzát a házimhoz.

Ahogy beírom ezt a nevet, azonnal megjelennek a találatok. Így gyorsan meglelem, amit keresek. Míg a biológián dolgozom, a testvérem ott toporog a hátam mögött, hogy keressem meg az értelmező kéziszótárban, mi áll a hős szó mellett. Teljesítem kérését. Biztosan valamelyik munkájához kell.

Nagyon sok hasznos dologra lehet használni a netet. Lehet rajta: játszani, zenét hallgatni, ismerkedni, üzenetet küldeni, tanulni, filmet nézni és még nagyon sok minden mást. De bármennyire is sokoldalú ez a világháló, azért a labdát és kerékpárt nem tudja helyettesíteni.

Pletikoszity Gábor, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

A Rügyfakadás munkatársai akarva-akaratlan is védelmezői anyanyelvünknek. Hiszen ahhoz, hogy megfelelő szavakkal, kifejezésekkel közvetítsék gondolataikat, érzelmeiket, gazdag szókincsre van szükség, ennek előfeltétele pedig az olvasottság, ami abban is segít, hogy helyesen, világosan, szabatosan fogalmazzunk.

Ma például a **Félreértés keletkezett abból... és A csodák néha valóra válnak** című fogalmazások a mindennapi beszélt nyelv gazdagságát példázzák, de ugyanezt vonatkoztathatjuk az elbeszélő és leíró elemekből építkező, a beszélt nyelv fordulatait rímekbe öltöztető versekre (**Kedvenc hónapom, Január**). S ha a verseknél tartunk, akkor a költészet magasabb régiói felé emelkedő (**Néha már gondolok a szerelemre**) meg a költői stílus eszköztárából merészen válogatós Szürke című vers írói is csatlakoznak a nyelvvédőkhez. Azokat a karcolatokat is ide sorolhatjuk, amelyeknek szerzői a mai társadalom egy-egy káros jelenségét ostromozzák (**Henrik és Helga mintaélete, A dinoszaurusz**).

Vannak írások, melyekben célzatosan kapnak szerepet az idegen szavak, a csoportnyelv kifejezései, a zsargon (**Szörfözők a virtuális térben, Kedves Harry Potter!, Égből pottyant modern mese**). Esetünkben ezek a számítástechnikai eszközök uralmát szemléltetik.

Ez tehát a Rügyfakadás mai kínálata, azokat a verseket, fogalmazásokat pedig, amelyek a múlt héten érkeztek, és csak ezután fogok közülük válogatni, a következőknek köszönöm:

Bácskertes: Buják Judit, Koleszár Judit, Novics Dávid, Péter Bernadett és Varga Patrik;

Csantavér: Babić Ivet, Dér Ákos, Farkas Dénes, Hajagos Dávid, Horváth Dominik, Hovanyec Ildikó, Kőműves Kristóf, Majoros Tamás, Mecserik Vivien, Muci Orsolya, Nagy Noémi, Nagy Torma Enikő és Surányi Anett;

Szabadka, Ivan Goran Kovačić iskola: Disztl Dzsuliánó, Kovács Filip (2 írás), Mészáros Noémi, Rövid Valentina, Vékony Árpád, Vörös Euridiké; **csacska rímeket küldött:** Bartus Áron, Mészáros Szimóna, Szűcs Kószó Dávid és Vörös Euridiké.

Sok jó ötletet és ihletet kívánok, meg persze szabadidőt az íráshoz.

Tomán Mária

Zöld

Dombokat, hegyeket terít le uralva,
zölden a világ fő színét mutatva,
lág, zsenge fű, erdő,
béke, csend, bárányfelhő.

Reggel harmatos, nappal száraz,
tavasszal élénk, ősszel pedig sárga,
de mindig van, virul és él,
béke, csend, ősz és tél.

Mindenhol van, és mindent borít,
tengerszín nyakára szoros hurkot szorít,
harmonikus, s mindenhol jelen van,
béke, csend, de boldogtalan.

De elmédet vidítja tudatod alatt,
a zöldellő réten bárányfelhő szalad,
nincs eső, nincs zaj, nincs más, csak zöld,
béke, csend, gyönyörű Föld!

Virág Anna, 8. osztály, Ada

Képzelt interjú

Kylie Minogue

Ausztráliában született és a földkerekség egyik legbájosabb előadójaként tartják számon. Először színészkedett, majd énekelt, utána pedig mindkettőt. Képzelt interjúnk Kylie Minogue-gal készült, akinek az filmlistája pont annyira figyelemre méltó, mint az albumlistája.

– Az előadó-művészet családi hagyomány nálatok? Apád vagy anyád nyomdokaiba léptél?

– Mivel apám könyvelő, így kizárásos alapon az anyáméba, aki viszont táncosnő volt. Tulajdonképpen nemcsak én, hanem a testvéreim is inkább őt követték. A húgom szintén énekel, és emellett több, színpadhoz kötődő tevékenységet űz, a bátyám, Branden pedig operatőr.

– Mikor kerültél először rivaldafénybe? Mi volt előbb az éneklés vagy a színészkedés?

– Majdnem párhuzamosan jött, de először a színészkedés. Tizenkét évesen az ausztrál televízió The Sullivans, Skyways és a Henderson Kids szappanoperáiban kaptam kisebb szerepeket. Mire tizenöt lettem, a húgom már rendszeresen fellépett a Young Talent Time című műsorban, ahol akkor már én is énekelhettem.

– Mi hozta meg számodra a népszerűséget?

– Először a színészkedés. Újabb három év elteltével ugyanis az Ausztráliában nagy sikernek örvendő Szomszédok című szappanoperában játszhattam el Charlene Mitchell szerepét, aki egy garázsban szerelőként dolgozik. A sorozatban Jason Donovan lett a partnerem, aki ugyancsak énekesi karriert futott be.

– Hogyan kezdted el komolyabban foglalkozni az énekléssel?

– Tulajdonképpen ez is a Szomszédokhoz köthető. Egyszer egy jótékonyági koncerten létünk fel a sorozat színészcsapatával. Ott előadtam Little Eva The Loco-Motion című dalát. Valami vidámat akartam, a hatás pedig engem is meglepett. Egy kiadó azonnal szerződtetett, a dalt kiadták kislemezen, ami több hétig listavezető volt. A nyolcvanas években ez lett az egyik legjobban eladott lemez Ausztráliában. Ekkor komolyan elgondolkodtam az énekesi pályáról, mivel örömet leltem az éneklésben.

– Ezek után merre vitt az utad?

– Egyenesen Londonba, ahol elkészült az I Should Be So Lucky című kislemez, ami nagy sikert hozott. Megjelent az első album is, a Kylie. Nem panaszkodhatok, a debütáló lemezem jól fogyott Európába és Amerikába is. Utána még két albumot készítettünk, de egy duettet is énekeltem korábbi filmbéli partneremmel, Jason Donovánnal. A dal nagyon népszerű lett, és akkor már beindult az énekesi pályám.

– Mi hozott számodra változást?

– A kilencvenes évek, mert ekkor már szerettem volna változtatni, magam mögött hagyni a nyolcvanas éveket, és a kislányos, túl vidám stílusomat. Arra törekedtem, hogy nőként tekintsenek rám, énekesként pedig kiforrottabb zenei hangzást kerestem. Ezt az időszakomat a kísérletezés jellemezte,

a siker mérsékeltebb lett, de még mindig sikernek számított. Ekkortájt együttműködtem az INXS-el, de legnagyobb meglepetést bizonyára a Nick Cave-vel készített Where the Wild Roses Grow duett jelentette. Habár a zeneszám óriási siker lett, mégsem ez az a hangzás, amire törekedtem. Ezt meghagytam Nick Cave-nek.

– Milyen hangzásra törekedtél?

– A dance-pop electronic-ra, amely a kétezres évektől jellemző rám, amióta kiadtam a Spinning Around című zeneszámot. Azóta követem ezt a stílust, ebben találtam meg magamat, habár tudok még meglepetést okozni, mint ahogyan a Kids című dallal tettem, amit Robbie Willamsszel adtunk elő.

– Közben feladtad a színészetet?

– Inkább csak takaréklángra helyeztem, mert közben is megjelentem filmekben, rövidfilmekben, tévéfilmekben vagy animált alkotásokban. A Ki vagy doki? egyik részében is szerepelek, legutóbb pedig a Holly Motorsban és a Jack and Diane-ban.

– Mit vársz az új évtől?

– Biztosan izgalmas lesz számomra, egyrészt március közepén megjelenik új albumom, a Kiss Me Once, másrészt pedig egy filmes produkcióban is szerepelek, a 20.000 Days on Earth-ben.

Herczeg Ferenc

Szelek szárnyán

(Részlet)

I.

Indulás. – Útiterv. – Hajótörvények. – Tengeri ütközet a Baross-kikötőben. – A szirakuzai Colombina veresége. – A Sirály kívülről és belülről. – A Sirály legénysége, különös tekintettel a sánta generálisra. – Utasok.

Július 1.

Reggel tíz óra felé hagyjuk el a Sirállyal a fiumei Baross-kikötőt, hogy útra keljünk Dalmátország felé. Tonio és Zepe csónakba szálltak és vontatni kezdték a Sirályt és a hajó lassan siklott a fakikötő bejárata felé. Öreg vitorlánc bágyadtan csüngött alá; a Monte Maggiore tájékán azonban már biztatóan feketélt a Quarnero. Onnan közeledett a reggeli maesztrál.

Tegnap délután öt órakor a budapesti lakásomon ültem, az íróasztalom előtt. Nagy sebbel-lobbal egy cikket kellett még befejeznem. A fogadószobámban félóra óta egy érett korú hölgy ült, aki a fejébe vette, hogy a Nemzeti Színház igazgatója csak az én ajánlatomra vár, hogy öt drámai szendének szerződtesse. Odakünn az előszobában egy mély basszus hang feleselgetett a legényemmel. Engem pedig írás közben hirtelen rémülettel töltött el a gondolat, hogy két rendkívüli fontosságú levél hever az íróasztalomon, melyekre elutasításom előtt még válaszolnom kell... És ekkor belépett a legényem.

– A fiumei vonat egy óra mulva indul... Nem tetszett még megmondani, hogy mit csomagoljak... És egy úr van odakünn, aki iskolatársa volt a tekintetes úrnak... A levélhordó kéreti, hogy tessék aláírni a tegnapi ajánlott leveleket... A kiadó úr pedig sürgősen kéreti a telefonhoz...

Letettem kezemből a tollat. Emberi számítás szerint ki van zárva, hogy én holnap reggel Fiumében lehessek. De azért mégis ott leszek!

És most itt vagyok. Hajnal óta vágató sietéssel jártam be különféle raktárakat és boltokat, hogy beszerezsem mindazt, amire több heti útján szüksége lehet a Sirálynak. A sok pléhdoboz, faláda, csomag és palack mind ott hever még a földézetten. Mikor már indulófélben voltunk, a komámnak, aki útítársammá szegődött, eszébe jutott, hogy elfelejtett magyar mustárt venni. A kis keresztfram pedig a koronát, melyet egyik bőkezű nagynénje adott neki útravalóul, mindenáron csokoládéba akarta befektetni. Én azonban nem engedtem őket többet partra szállani.

Előre, előre a terzatói Boldogasszony nevében! Ki a Quarneróból, ki a tengerre, ahol nincs nyomda, nincs telefon, nincs posta és nincs színház!

Cihelődés közben elmondtam az idei útitervet. A morlák csatornán át Arbeba vitorlá-

zunk, onnan – mindig a dalmát partok mellett portyázva – Zarába, Szebenikóba, Trauba, Spalatóba és Raguzába. A Bocche di Cattaro lesz utunk legdélibb pontja. Visszajövet kikerülünk a nagytengerre és sorra bekalandozzuk a szigeteket. Egyebekben azonban semmiféle előzetes megállapodáshoz nem kötjük magunkat. Ott kötünk ki, ahol kedvünk tartja. Addig maradunk egy-egy helyen, míg jól érezzük magunkat.

Ezek után kihirdetem vendégeimnek a hajótörvényeket:

1. A vitorlázást nem szabad utazásnak tekinteni, hanem csak a hajón való tartózkodásnak. Ezért a türelmetlenségnek mindenféle megnyilatkozása tilos.

2. A hajón tilos politikáról, irodalomról és művészetről beszélni.

3. A kikötőkben, hol megfordulunk, nőknek sem tréfából, sem komolyan nem szabad udvarolni.

4. A kosztot és az időjárást csakis dicsérettel, jelzők kíséretében szabad bírálgatni.

5. Ha valaki közülünk fordítva teszi fel a sapkáját, az azt jelenti, hogy nem óhajt beszélni.

Azzal fordítva tettem fel a sapkámat és a kormány mellé telepedtem.

A Sirály egyébként azért indult a fakikötőből, mivel el akarta kerülni a fiumei nagy gőzösök szomszédságát. A pernyeeső, mely szakadatlanul aláhull az óriás kürtökből, megszeplőzteti a vitorlák szűzies fehérségét, ennél nagyobb bánat pedig alig érheti a yacht-embert.

A móló végében nagyobb trabakolók rakodtak tölgyfadongákkal. Egy Colombina nevű szirakuzai boros suner pedig éppen szembe jött velünk. Tonio megsáklázta a Colombina farát, hogy utat adjon a Sirálynak és a szépnevű talián hajó ekkor dühösen elkáromkodta magát. Azaz nem is a Colombina káromkodott, hanem a tuskés bajszerű, ragyogó szemű emberi fej, mely most kibukkant az árnyékvető ponyva mögül. A következő pillanatban úgy hullott az olasz szitok a Sirály földézetére, akár a kopogó jégeső. A szirakuzai padrone, magyarán szólva, annyi becsületet sem hagyott rajtunk, mint a hajóhúzó lovon.

Azt hiszem, ha sejtette volna, ki lappang a Sirály konyhájában, kétszer is megdöngölte volna a dolgát. Ott lenn volt a magyar-horvát tengerpart legnagyobb szájú embere, népies nevén a sánta generális, ki az első matróz tisztjét viselte. A generális a következő pillanatban már kiperdült a csapóajtón és farkas-nem! tigrisszemmet nézett a borpancsolóval. A megpukkadásig teleszívta magát levegővel, mint a dudu, majd bivalytüdejének minden tartalmát

borzalmas olasz szitkozódások formájában a boldogtalan Colombina felé zúdította. És miként az egyszeri kovácslegénynek is derogált tizenkettőnél kevesebb szabóval kikezdeni, úgy a sánta generális sem elégedett meg egy árva olasszal, hanem haragjának ciklonjával végigsöpört annak egész családfáján, nem feledkezvén meg a szirakuzai keresztkomaságról sem, végül nekiesett Dante egész nemzetének, tiszta foltot nem hagyván annak becsületén.

A generális trombitálása fölverte az egész kikötőt. A vesztglő bracerák megelevenedtek, a mólón szaladva közeledtek a naplopók, hogy néhány corpo di baccho segítségével részt vegyenek az ütközetben. Luigi pedig, a fiumei kikötő ismert éjjeli csendhárborítója, akit egyébként gyöngéd kötelékek fűztek a Sirályhoz, mivel ő volt állandó bárkásunk, most gyors evezőcsapásokkal sietett a segítségünkre. Horvátok és fiumei olaszok talán a velencei háborúk óta sem küzdöttek ennyi lelkesedéssel a magyar zászló becsületéért.

A Colombina megsemmisítő vereséget szenvedett. A padrone bekapta tuskés fejét a ponyva alá és a Sirály kevélyen kilebegtet a kikötőből. Odakünn a generális privátszorgalomból még folytatta volna a veszekedést, mint a megbomlott óra, ha el nem állítjuk a nyelvét. Én addig mindig azt képzeltem, hogy a magyar lovasság elsőrangú káromkodókat nevel. Ámde nem áltatom már a nemzeti hiúságomat, mert belátom, hogy az otthonvalók csak műkedvelők a tengerészek mellett.

Miközben a maesztrált várjuk, bemutatnom olvasóimnak a Sirályt, legénységével és utasaival egyetemben.

A Sirály negyventonnás yawl. Négy esztendővel ezelőtt épült a legmodernebb amerikai tervek szerint, melyeket a newporti hajógyárból lopott el Spaics Garibaldi, a tiszteletreméltó isztriai hajóépítő és irredentista. Spaics szerint a versenykutterek terveit másképp nem is lehet megszerezni, mivel a yankeek ezeröttszáz dollárt is elkérnek egyért. A meglopott hajómérnök büszke lehet rá, hogy a Sirály mindjárt az első esztendőben megnyerte a polai regattát.

A hajó főárboca húsz méter magas. Van egy hatalmas öregvitorlája, három ormány-, egy szép időre való csúcs- és egy segéd- vagy

pillangóvitorlája, melyet csak akkor feszítünk ki, ha szél előtt járunk. A hátsó árbocán csak egy vitorlája van. Összesen háromezer négy-szöglábnyi vászonnal vitorlázunk.

Egy kis csónakot is vontat maga után, melyet a laikus mentőcsónaknak, a tengerész pedig jolle-nak nevez.

Ami a hajó belső berendezését illeti, van két kétágyas kajütje, egy csinos szalónja, abban a hosszúnövésű legény is majdnem kiegyenesedhetik, van továbbá mosdója és egy kevésbé csinos legénységi kajütje, az utóbbi egyszerűsmind konyha is. A kormányfödélzet alatt van egy igen kitűnő helyiségünk, szertár és éléstár; oda csak négykézláb lehet bemenni.

Legkedvesebb tartózkodóhelyünk a kormányfödélzet. Ha háborog a tenger, akkor ugyan végigválnak rajta a hullámok, rendes időben azonban ebédlőnk és nappali szobánk. Árnyékvető ponyvát is lehet följe feszíteni.

A Sirály egyébként jó karban van. A vitorláí rajok, árbókötelei acéldrótból valók, hajótESTE ragyog a hófehér angol yachtmáztól, minden részszerzáma úgy csillog a napon, mint a szín-arany. Mivel fel van véve a csász. és kir. yacht-hajóraj lajstromába, megvan az a privilégiuma, hogy hadilobogó alatt vitorlázhat.

Most pedig bemutatom a yacht legénységét, mely negyedfél emberből áll.

Tonio a kormányos. Neki újabban a kapitányi címet adományoztam, a taksák elengedése mellett. Lusszini ember, tehát kitűnő tengerész és furfangos eszű legény. Ha muszáj, akkor három ember helyett is dolgozik; ha azonban nem muszáj – és a Sirályon többnyire nem muszáj! –, akkor naponta húsz órát alszik. Hidegvérű, elszánt ember, ügyes, mint egy akrobata. Mindig jókedvű és mindig udvarias. Van azonkívül egy megbecsülhetetlen tulajdonsága: olasz vérenek minden cseppje muzsikális és Tonio pompásan tud bánni a baritonhangjával meg a mandolinjával.

Első matrózunk a fenntisztelt sánta generális. Szelcei morlák, és mint ilyen természetesen lelkes híve az Obzor-pártnak. A nevét a katonás külseje, a peckes tartása és a bicegő lába után kapta. Horvátul és olaszul egyforma folyékonyasággal tud káromkodni és ennek a tulajdonságának nem egyszer hasznát vettük már a révhatóságokkal folytatott tárgyalásaink alkalmával. Őt a silói tonhalászkótló csaltam el, amivel igen nagy örömet szereztünk a silóiaknak. Azt beszélték róla, hogy a magyar-horvát tengerpart leglustább embere. Én azonban sohasem tudtam megérteni ennek a megkülönböztetésnek az értelmét, mert hiszen a partvidéken minden fiatalember lusta, ott egyáltalában csak az öregek és az asszonyok dolgoznak. Azt hiszem, a generális sok életpályán szenvedett már hajótörést. Hogy Magyarországon is járt már, azt abból az odavetett megjegyzéséből következtetem, hogy Illaván nagyon szép park van. Az igazi hivatását akkor ismerte fel, mikor velünk találkozott. Ő minden rendes munkától irkózott, de a kalandos naplopásnak az a módja, melyet én nyáron

át folytatni szoktam, roppantul ínyére való. A keresztfiam társaságában napestig is gázolt a lagunákban, mindenféle tengeri limlomra vadásztatva; egy-egy cifra kagyló- vagy egy tengeri csikóért pedig a bőre épségét is veszélyeztette. Egyébként igen arcátlan legény volt. A szivarjainkat is sűrűn dézsmálta. Hogy mért vittük mégis magunkkal? Mert szerettük. Régi tapasztalás, hogy vonzalmunkat nem a legéremesebbekre szoktuk pazarolni.

Második matrózunk, egyszersmind a hajó szakácsa, az öreg Zepe. Fölötte rokonszenves és okos ember. Olyan jól főz, hogy bármely nagyobb fogadó chef de cuisine-je lehetne. Az öreg bejárta már az egész világot és folyékonyan beszél öt nyelven, ami egyébként nem ritkaság a vén matrózok közt. Szóval: valódi mintaember lenne, ha hetenkint egyszer-kétszer le nem inná magát a sárgaföldig, illetően a hajó fenekéig. Részségének legbiztosabb szimptomája, ha elkezdi franciául beszélni. Első stádiumában igen szolgálatkész és udvarias. A második stádium már kevésbé kellemes, és sajnálatos, hogy Zepe rendszeren a második stádiumon kezdi. Mikor egyszer komoly szemrehányást tettem neki a rút szenvedélye miatt, a következő válasszal fejegette le: – Hiszen ha én nem innám, uram, akkor most nem volnék a Sirályon, hanem konyhafőnöke volnék valamelyik nagy óceánjárónak. – És ebben igaza is volt.

Emlékezzünk meg a hajó utasairól is. Rajtam kívül hárman vannak: a komám, keresztfiam és Cézár. A komám szenvedélyes vadász és műkedvelő fotográfus. A keresztfiamról azt hittem, hogy kisdíák, nemrégiben azonban megláttam a névjegyét és azóta tudom, hogy m. kir. állami főgimnáziumi második osztályú hallgató. Ez a fiú kétféle nevelést kap. Télen át az édesanyja és a tanárai azon fáradoznak, hogy szelíd, szorgalmas és istenfélő embert neveljenek belőle, nyáron át pedig az Adria habléányai szilaj és vakmerő vízi csirkefogóvá formálják át. Van az édesanyja éléskamrája

mellett egy polcos fülke, sorba állított és felírt dunsztos üvegekkel, melyek teli vannak spirituszba rakott tengeri csudákkal. Ennek a gyűjteménynek a gazdagítása a Sirály nyári expedíciójának egyik legelőkelőbb feladata.

Ami a fentebb említett Cézárt illeti, ő tulajdonképpen a keresztfiam fekete uszárkutyája volna, ha egy idő óta meg nem feledkezett volna a kutyavoltáról és nem bitorolná a családtag jogait. Cézárért meglehetősen drága útipénzt fizetett a gyerek. Karácsonykor azt találtam neki mondani, hogy adok neki, amit kíván, ha év végén tiszta jeles bizonyítványa lesz. Megvallom, én ezt a lehetőséget kizártnak tartottam. A gyerekeknek azonban csakugyan kitűnő bizonyítványa lett. Megkönnyebbülten sóhajtottam fel, mikor csak annyit kért tőlem, hogy Cézár vele utazhassék a nyáron. Én olyasmitől félttem, hogy egy uhácusz-ágyút fog követelni, mert újabban semmi sem érdekelté annyira, mint az ágyú.

De elég ebből ennyi! A szél belefeküdt már a vitorláinkba, a Sirály a kormányoldalnak dőlve, fehérhajtékos csapást hasít a Quarnero vizén. Kifeszítettük a pillangóvitorlákat is és a yacht most óriás fehér madárhasonlító, mely gyorsan száll a sötétkék vízen.

Hamarosan elhagyjuk a rozsdavörös kőbányákat, melyeknek szikláiból a fiemei mólókat építették, majd elhaladunk a portorei fehér nagy Frangepáni-kastély alatt, hol most Stroszmayer-párti jezsuita atyák dicsérik az Urat. Előttünk a Maltempo-szoros, azon át jutunk a morlák csatornába.

Fölöttem azúrkék az ég, alattam indigókék a víz. Künn, mindenütt a messziségben, finom pára borul a gyöngyszínű tengerre. És hogyan süt a nap! Ha hangot adnának a lángholó sugárkévek, akkor most Fiumétől Korfuig orgonazúgás tölténé be a szigeteket és az öbölköket. A nap keresztültűz a ruhámon, keresztül a testemen. Ami homály és hidegség volt a lélkembem, az megenyhül, kiderül és fölenged, tüzelni és világítani kezd.

Kedves Olvasó Tanulók!

Herczeg Ferenc (1863–1954) életművéből ez ideig **A hét svábot** (1916) mutattuk be **Horvatunkban**. A bánáti magyar érzelmű németeknek az 1848/49-es forradalomban és szabadságharcban való részvételéről, hét fiatalember hőssé válásáról szól. *Mai rovatunkban egy egészen más oldaláról mutatjuk be Herczeget, a 20. század eleji „úri középosztály” íróját. Volt ugyanis egy Sirály nevű hajója, s nyaranta azzal utazta be az Adriai-tenger part-és szigetvilágát. Élményeit úti-/hajónaplójában rögzítette, amely Szelek szárnyán címmel – remek szecessziós kivitelben és illusztrációs képanyaggal – 1905-ben látott napvilágot. A II. világháború után, a szocialista érában, amikor származása és a magyar revizionisták (a régi Magyarország visszaállítását szorgalmazók) körében kifejtett tevékenysége miatt feketelistára került, csak ez a műve jelenhetett meg újabb kiadásban. Persze ma már a teljes hercegi életmű rehabilitációt nyert.*

Nézzetek utána a könyvnek! Valódi művészeti összremek! Mutassátok be a Gyöngyhalász oldalain!

Várom leveleiteket!

Bence Erika

Gondolnak rajongóikra

Ezúttal alternatív rockvizekre evezünk, és utánanézzük, hogy egyes előadók, együttesek mivel foglalkoznak mostanában, vagy ami a lényeg, mikor terveznek új albumot kiadni.

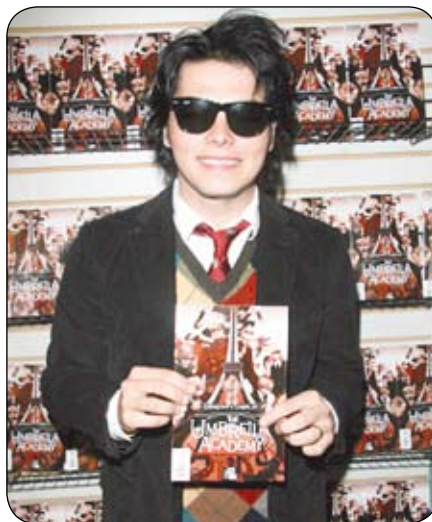
Márciusban búcsúlemezrel jelentkeznek

Korábban is beszámoltunk arról, hogy a *My Chemical Romance* tavaly márciusi feloszlása jócskán felzaklatta a rajongókat. Az együttes tagjai azonban úgy gondolták, hogy még nem hagyják elfeledtetni nevüket, nem várják meg, amíg a por vastagon rárakódik, és csaknem pontosan egy évvel a feloszlás után egy válogatáslemez készítenek. A *May Death Never Stop You* március 25-én jelenik meg (az együttes március 22-én oszlott fel), és a 2001–2012 között létrejött legsikeresebb *My Chemical Romance*-dalok vannak rajta, valamint egy eddig kiadatlan szerzemény, a *Fake Your Death*-et. A hanganyaghoz egy DVD is tartozik, amely videókat tartalmaz. Rajta lesz az *I'm Not Okey* két verziója, a *Helena*, a *The Ghost of You*, a *Welcome to the Black Parade*, a *Famous Last Words*, az *I Don't Love You*, a *Teenagers*, a *Blood*, a *Na Na Na*, a *Sing* és a *Planetary (Go)*.

Az elmúlt időszakban egyébként **Gerard Way**, a *My Chemical Romance* egykori frontembere, új szólódallal jelentkezett, a *Millionsszal*, de ami leginkább leköti, az a képregénykészítés. Hozzá köthető a *The True Lives of the Fabulous Killjoys* is, amely alapján készült a *Na Na Na* és a *Sing* videója, újonnan pedig a *The Umbrella Academy* képregény folytatását népszerűsítette. Egyébként Gerard Way kedvenc képregénykészítője az 1999-be elhunyt horvátországi **Edvin Biuković**.

Nyárra várható az új album

Nem panaszkodhatnak a *Linkin Park*-rajongók. **Mike Shinoda** személyes blogján tette közzé, hogy az idén nyárra elkészül a zenekar legújabb nagylemeze. Az egyébként online felületeken nagyon is aktív zenész az utóbbi időben hanyagolta az internetes oldalait, de most úgy látta jónak, hogy

Gerard Way

ideje frissíteni, és értesíteni a rajongókat az újdonságokról. Mike azt írta, hogy egész napokat töltenek a stúdióban, és folyamatosan kísérleteznek, zenélnek, készítik a különféle felvételeket, hogy vadonatúj hangzást hozzanak létre, és a tőlük megszokott utánozhatatlan minőséggel örvendeztethessék meg közönségüket. A tervek szerint a lemez nyárra el is készül. Szurkolunk.

Majd csak a jövő év elején készülhet el új lemezük

Egy kicsit többet kell várniuk a *Muse*-rajongóknak. A 2012 végén megjelent *The 2nd*

Jared Leto

Law-t a tavalyi év végén egy koncertlemez követte, a *Live at Rome Olympic Stadium*. Közben a *World War Z*, **Brad Pitt** főszereplésével készült filmben is hallani a zenéjüket. **Matt Bellamy** szerint rövid pihenőt tartanak, de még ebben az évben stúdióba vonulnak. Az album viszont várhatóan csak 2015 elején jelenik meg. Matt azt is hozzátette, hogy két utóbbi lemezüket (*The Resistance*, *The 2nd Law*) a digitális hangokkal való kísérletezés jellemezte, de most visszatérnek eredeti hangszereikhez (gitár, basszusgitár, dobok) és a rockosabb hangzáshoz. Már alig várjuk.

Ismét egy filmben láthatjuk

A *Thirty Seconds to Mars* frontemberét, **Jared Letót** ismét egy filmben láthatjuk. A *Dallas Buyers Club* című filmben a transzszexuális Rayont alakítja, akinek szokása, hogy a mondatok végén mindig elejti a „darling” szócskát. Leto elmondta, a szó hangsúlyozását nagymamájának beszédstílusa inspirálta. Az együttes egyébként még mindig lubickol a tavaly megjelent *Love, Lust, Faith and Dreams* sikerében, ami több díjat is hozott számukra. Új albumról még nem tettek említést.

Összeállította: L. M.

Linkin park

Muse

Nem lehet vele

Úgy tűnik, Ashton Kutcher igazi bulibajnok, hiszen, amint eljön a péntek este és a munkaidő vége, nagy bulikat szervez, amelyekre sztárokat is meghív. Ezzel még nem is lenne baj, viszont mindezt előszeretettel teszi a Két pasi meg egy kicsi forgatási helyszínein, a luxuslakókocsijában, és mivel ezek a partik gyakran eldurvulnak, féktelenné válnak, így már a főnökei besokalltak, sőt betiltották a tivornyázást. Azt már talán mondani sem kell, hogy sem Ashton, sem pedig a vendégei nem örülnek a döntésnek, de a színész kénytelen komolyan venni főnökei akaratát, ha csak nem szeretne előde, Charlie Sheen nyomdokaiba lépni.

A lánya lesz az örökös

Paul Walker tragikus halála után szinte öltre menő csaták folytak a hollywoodi sztár vagyonaért, amelyre igényt tartottak mind a sztár szülei, mind jelenlegi élettársa és volt felesége is. Utóbbi amiatt kerülhetett képbe, mert ő neveli a színész lányát, Meadow-t. Mint kiderült, a várt öröklési renddel ellentétben Walker jó apához méltóan a lányáról gondoskodott leginkább.

Habár végrendelete elég kezdetleges, és emiatt nem is lehetett rá alapozni, úgy tűnik, Walker azt tervezte, hogy minden vagyonát a lányára hagyja. Végakarata a nem hiteles okmány ellenére is teljesülni látszik. Egy kicsit bonyolult, de azért követhető. A nagyszülők már korábban is a bírósághoz folyamodtak, hogy ők legyenek a kislány gondviselői. A lány anyukája így megmarad a gyámjának, a pénz pedig Walker szüleire száll, és végül mégis Meadow-é lesz minden.

Különválnak útjaik?

A The Wanted tagjai bejelentették, hogy a Word of Mouth turné után külön utakon folytatják karrierjüket. Az együttesben már egyébként is érzékelhető volt némi feszültség, a csapat négy tagja – Tom Parker, Nathan Sykes, Jay McGuinness, valamint Siva Kaneswaran – szerint pedig Max George vonható ezért felelősségre. Tom arról számolt be, hogy Max túl sokat fecsegett, és azokat a problémákat is nyilvánosságra hozta, amiket nem kellett volna. Max ugyanakkor kifejtette, hogy inkább a bonyolult szerelmi kapcsolatok okozták a harmónia megbomlását az együttesben, ráadásul Siva menyasszonyával sem jött ki jól.

Tetkókat tervez

Zac Efronban sokoldalú színészt ismerhettünk meg, hiszen Ztév- és mozifilmekben is egyaránt sikeresen szerepel, úgy tűnik viszont, a színész ennél többre is képes. Nemrég egy interjúban arról beszélt, hogy jó érzéke van a rajzoláshoz, sőt a saját felkarján található tetoválást is ő maga tervezte. Zac kifejtette, hogy szeret firkálni, lányoknak rajzolni és festeni, de kedvencei a képregények. Azt is elárulta, hogy mivel nagyon élvezi, a gondolatait egyedi formában prezentálni, mostanában rákapott a ruhatervezésre, és saját ruhamárka megalapításán is dolgozik. Mint mondta, nagy örömet lelné abban, ha saját maga által megálmodott öltözékekben léphetne utcára. Ez nem is rossz terv – már csak az a kérdés, lesz-e belőle valami.

Tinikorba lépett a Facebook

Tíz évvel ezelőtt, 2004 februárjában kezdte meg működését a világ egyik legnépszerűbb közösségi hálózata, a Facebook. A közösségi portál, amely felhasználóinak száma 2012-ben érte el az egymilliárdot. Minderről valószínűleg álmodni sem mert a Facebook létrehozásakor alig huszonhárom éves Mark Zuckerberg a Harvard Egyetem diákszobájában, miként arról sem, hogy neve felkerül majd a világ leggazdagabb üzletembereinek listájára.

A lelkes programozó Zuckerberg – sok társához hasonlóan – korábban már kifejlesztett néhány közösségi honlapot. Az első ilyen a Coursematch volt, amelyen a diákok figyelemmel kísérhették, ki milyen kurzust látogat, így könnyebben bukkantak barátaikra. A 2003 októberében született Facemash egyfajta „férfias játék” volt, a program ugyanis egyetemista lányok képeit helyezte véletlenszerűen egymás mellé, a fiúk pedig egy kattintással szavazhattak, melyik lányt tartják csinosabbnak. A képe-

ket persze nem volt egyszerű megszerezni, Zuckerbergnek ehhez a Harvard Egyetem informatikai hálózatának biztonsági rendszerét kellett feltörnie, de megérte: a honlapnak már az első négy órában huszonkét-ezer látogatója volt.

A sikeren felbuzdulva indította útjára egy évvel később a The Facebookot (az egyetemi gólyáknak kiosztott adatkérő lapokat nevezik így). Az oldalra huszonnégy órán belül tizenkétezer diák iratkozott fel, egy hónap múlva pedig már a harvardi diákok felének volt saját profilja. A hálózatnak csakhamar része lett több bostoni egyetem, majd a nyolc legpatinásabb új-angliai felsőoktatási intézményt tömörítő Ivy League, s nem sokkal később az Egyesült Államok összes egyeteme előtt megnyitották.

Zuckerberg az oldal nevét 2005 augusztusában változtatta Facebookra, a domain névért kétszáz ezer dollárt fizetett. A Facebook diadalútja folytatódott: megnyitották a középiskolák, majd a nem oktatási jellegű

Mark Zuckerberg

intézmények előtt. 2006 szeptemberétől minden 13 évesnél idősebb, érvényes e-mail címmel rendelkező magánszemély is regisztrálhatott (meghívó nem szükséges), és megjelentek a vállalatok saját magukat népszerűsítő oldalai, az oldalt ma már a gazdasági és politikai élet szereplői is használják marketinges eszközként. A Facebook ma a Google mögött a leglátogatottabb internetes honlap, ahová 2013 decemberében például 1,23 milliárdan léptek be. Az Egyesült Államokban él a legtöbb felhasználó, majd Brazília, India, Indonézia és Mexikó (58 millió) következik.

Bármennyire fényesek is azonban a Facebook eredményei, az utóbbi időben olyan felmérések láttak napvilágot, amelyek szerint az oldal a fiatalok körében kiment a divatból.

Európába jön a világ legnagyobb óceánjárója

2015 nyarától a Földközi-tengeren szállít majd nyaralókat a 362 méter hosszú Allure of the Seas nevű óceánjáró hajó. A Royal Caribbean International társaság tulajdonában lévő tengerjáró bruttó teherbírása 225 282 tonna, ugyanakkora, mint testvérhajójáé, az Oasis of the Seasé, de 5 centiméterrel hosszabb annál.

A 6296 utas szállítására képes szörnyeteg kiindulóállomása a spanyolországi Barcelona lesz, onnan tesz majd egyhetes körutakat a Földközi-tengeren. Az út során megáll majd Palma de Mallorcán, Marseilles-ben, La Speziában, Civitavecchiában és Nápolyban. Jegyeket február 16-tól lehet rá foglalni.

A 16 emeletes Allure of the Seas 42 km/h-s sebességre képes. Van rajta egy szabadtéri park 22 ezer növényvel és fákkal, valamint drótkötélpályával is rendelkezik. Az utasok húsz medencében áztathatják magukat, a kültéri vízi színházban ugróakrobaták szórakoztatják a közönséget, és több mint húsz étteremben költhetik el a vacsorájukat. Kényelmüket 24 lift és 2384 fős személyzet biztosítja. Összehasonlításképp: a jéghegynek ütközött Titanic 269 méter hosszú volt, kilenc szintjén 2435 utas és 892 fős személyzet utazott, egy medencével és négy lifttel rendelkezett, viszont hasonló sebességre volt képes, mint az Allure of the Seas.

Teljesen elektromos kerékpár

Nem az első a kategóriában az **Agility** névre hallgató motorkerékpár, de talán az egyik legérdekesebb, tisztán elektromos meghajtású járgány. Az Egyesült Királyságban állították össze, és állítólag 2014-ben már más országokban is kapható lesz. Már a formájából is sejthető, hogy nem kispályás elektromos robogóról van szó, hanem a benzinesekkel összemérhető fenevadról. Majdnem 100 lóerős motorjával 3,9 másodperc alatt gyorsul fel 60 mérföldre (96 km/óra), végsebessége pedig meghaladja a 180 km/órát.

A prérifarkas bíraskodása

Az történet egyszer, hogy a csörgőkígyó egy nagy kő alá szorult, meg sem tudott mozdulni. Éppen arra sétált a kacsza. A kígyó segítségül hívta:

– Kacsza testvérem! Kérek, taszítsd arrébb a követ, hogy kiszabaduljak.

– Nagyon szívesen – s azzal a kacsza nekirugaszkodott, hogy nagy begyével ellökje a követ.

A csörgőkígyó alighogy kiszabadult, máris hangot változtatott:

– Már olyan sokáig feküdtem itt a kő alatt, hogy nagyon megéheztem. Most bekaplak.

Hirtelen a kacsára csavarodott, és már bele akart marni. A kacsza alig kapott levegőt, de rimánkodni kezdett:

– Igazán nem lenne igazságos, ha most felfalnál.

– Hogyhogy nem lenne igazságos?

– Jót tettem veled! Inkább meg kellene hálálnod.

– Hát nem tudod, hogy a jótettet mindig rosszal viszonozzák ezen a világon?

– Nem. Ezt most hallom először.

– Keressünk bírót vitánk eldöntésére.

– Mivel a világon mindenki úgy vélekedik, ahogy én, nem bánom, bizzuk másra a döntést – egyezett bele a kígyó.

Ezzel felkerekedtek. A kígyó állandóan az előtte totyogó kacsza nyomában kúszott. Kis idő múlva egy vén, girhes öszvérrel találkoztak.

– Nos, ettől az eszes lénytől kérdezd meg, hogy a jót rosszal viszonozzák-e vagy sem!

A kacsza elmesélte az öszvérnek, hogy s miként járt, mire az így:

– A csörgőkígyónak igaza van. Jótét helyébe mindig csak rosszat várj. Egy életen át szolgáltam a gazdámat. Ha kaptam enni, ha nem, dolgoztam. Hidegben-melegben, esőben-aszályban csak dolgoztam és dolgoztam. Minden jajszó nélkül állandóan gürcöltem. S mi lett a fizetség?

Most, hogy megöregedtem, elyengültem, a nyereg és a zsákok a hátamat felsebeztek, a gazdám elkergetett. Éhezem. Gonoszul elbánt velem.

– Egy bíró véleménye nem elég, meg kell még egyet kérdeznünk – mondta a kacsza.

– Hát nem bánom, de mástól sem fogsz egyéb választ kapni – szolt a csörgőkígyó, és továbbbsiettek.

Nemsokára egy sovány ökörrrel találkoztak. Minden bordája kilátszott, csontjai jóformán átszúrták a bőrét.

– Itt van hát egy nyugodt, tapasztalt bíró. Kérdezd meg tőle!

A kacsza előadta kérdését az ökörnek, s az így válaszolt:

– Mi a saját tapasztalatunk alapján szoktunk ítélkezni. Nézd az én esetemet. Éveken át húztam az ekét, aztán a szekeret s a szánt, amelyen vizet hordtunk. A gazdám csak dolgoztatott és dolgoztatott. Sokszor nagyon-nagyon fáradt voltam, de mindig vontam az igát, ha parancsolta. És most? Nincs erőm. Lábam már a saját súlyom alatt is re-

meg. Az istállóból kizavartak. De nem azért, mintha szabadon engedtek volna. Gazdám nemsokára letaglóz, hogy néhány kiló húst levagdalthasson nyomorult csontjaimról. Igaz, amit a kígyó állít: ebben a világban a jót rosszal viszonozzák!

– Ezek a bírák elfogultak. Én a bölcs prérifarkas ítéletét fogadom el. Éppen felénk tart – mondta a kacsza a közeledő prérifarkasra mutatva.

– Jó. Halljuk hát a bölcsök bölcsének vélekedését.

Amikor a prérifarkas meghallotta, hogy miről van szó, megvakarta a füle tövét, és így szolt:

– Mielőtt nyilatkozhatnék, a teljes tényállást kell megismernem. Meg kell tehát néznom, hogy a csörgőkígyó hol és miként feküdt a kő alá beszorulva, mielőtt a kacsza kimentette.

Mindhárman elmentek arra a helyre.

– Engedd, hogy úgy tegyem rád a követ, ahogy az rajtad volt. Mondta a prérifarkas.

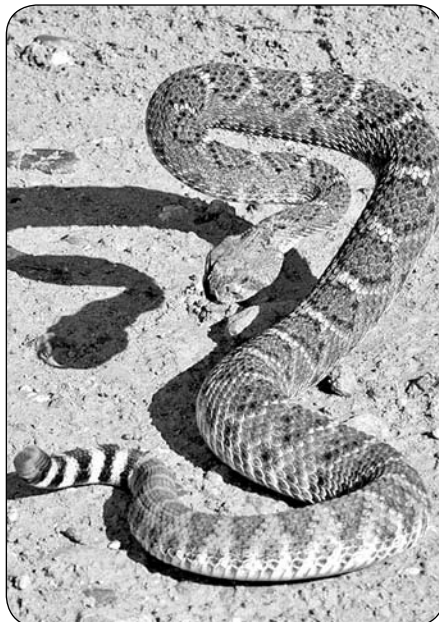
A kígyó egyetértően csörgött. A prérifarkas erre hátára görgette a nagy követ.

– Így volt rajtad?

– Éppen így – válaszolt a kígyó.

– Akkor hát maradj is így. Ha szerinted a jót rosszal viszonozzák ezen a világon, most a te gonoszságod hozzon jó szerencsét a kacsára.

Észak-amerikai indián népmese

A Marson valóban van víz

Bővelkedett az elmúlt év érdekes és fontos űreseményekben. Múlt heti számunkban már olvashattátok rövid áttekintésünket arról, merre, hol tartanak a kutatások, ebben a számunkban folytatjuk és lezárjuk a témát. Egyelőre legalábbis. Az űrkutatás ugyanis éppolyan befejezetlen és végtelen, mint az űr.

Tavaly az oroszok űrrepülőteret építettek, a kínaiak eljutottak a Holdra, Európa és Amerika inkább a tudományos programokban jeleskedett, miközben mindenki erőt gyűjtött az évtized második felének még nagyobb ugrásaihoz.

2013-ban a világűr kutatásának legnagyobb tudományos szenzációja az volt, hogy a Voyager-1 űrszonda valóban elérte a Naprendszer peremét, és kilépett a csillagközi térbe. Tudományos szempontból persze érdekes kérdés, hol is húzódik a Naprendszer határa, de tudnunk kell, hogy ez a határ még annyira sem állandó, mint a földi országhatárok. Az viszont műszaki csúcsteljesítmény, hogy a szonda több mint 30 évvel az indulása után is működőképes, méréseket végez, és az óriási távolságból sugárzott adatokat venni tudjuk.

Sok év után ismét az érdeklődés középpontjába került a Hold. Először azért, mert a NASA szeptemberben űrszondát indított az Apollo-űrhajósok által megfigyelt, a Hold felszíne fölött lebegő por által okozott különös fényjelenségek pontos okának tisztázására. Év végén azért figyeltünk a Holdra, mert megérkezett Kína harmadik holdszondája. Csaknem négy évtized után ismét épségben leereszkedett egy ember alkotta szerkezet a Holdra, sőt már a kínai holdjáró, a Jáde Nyúl is úton van égi kísérőnk felszínén.

Egész évben folyt a Mars kutatása. Az évek óta a vörös bolygó körül keringő szondákra jobbra csak a tudósok voltak kíváncsiak, a közvéleményt inkább a már több

A vörös bolygó egykor szürke volt. Mégsem ez a legfontosabb tavalyi felfedezés, hanem az, hogy tudósok bejelentették, a Mars nagyon régen valóban alkalmas volt az életre

mint egy éve a bolygó felszínén dolgozó Curiosity eredményei érdekelték. Kiderült, hogy a Mars talaja valóban tartalmaz vizet, igaz, csak két százalékot. Év végén már a kőzetfúrások és a talajminta-elemzések eredményeiről is beszámolhattunk. A küldetés folytatódik.

Az Európai Űrügynökség (ESA) 2003 végén műholdtriót állított pályára a Föld mágneses terének vizsgálatára. Eközben amerikai csillagászok új kutatási programot indítottak, amelyben a három legna-

gyobb űrtávcső megfigyeléseinek összehangolásával próbálnak még távolabbra hatolni a tér és az idő mélységeibe. Bolygó-kutató programjaik is folytatódnak, a Jupiter felé tartó Juno űrszondájuk „útba ejtette” a Földet, hogy az óriásbolygóig hátra lévő távolságot 2016 közepéig megtegye.

Magyar viszonylatban elmondhatjuk, hogy mérföldkő a magyar űripar felnőtté válásának útján, hogy a kelet-közép-európai térségből egyetlen céggént a miskolci Admatis Kft. alkatrészeket szállíthatott európai távérzékelő műholdakhoz. A Sentinel műholdcsalád tagjai az Európai Unió és az ESA közös földmegfigyelési programja, a Copernicus keretében végeznek megfigyeléseket. Az első Sentinelek 2014-ben indulhatnak a világűrbe.

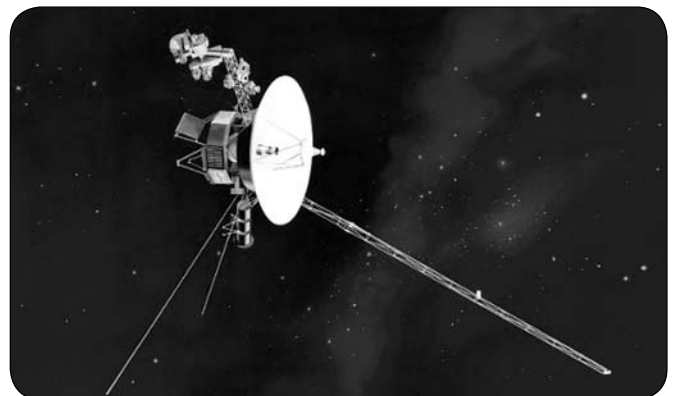
Bizonyára sokan nem hallottatok a Pille sugárzásmérőről, ezért elmondjuk, hogy a közelmúlt egyik legsikeresebb magyar műszere, a Pille immár tíz éve megszakítás nélkül dolgozik a Nemzetközi Űrállomás fedélzetén. Bár szavatossági ideje három év volt, 2003 óta évente több ezerszer méri az ISS űrhajósai a testüket érő sugárzást a magyar készülékkel.

Hol jár a Masat-1?

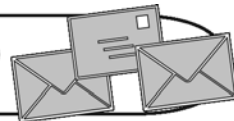
Közül 700 napja hiba nélkül rója a köröket a Föld körül Magyarország első műholdja, a Masat-1. A szabványos méretű, aprócska műholdak szerte a világban egyre népszerűbbek, novemberben a Minotaur magánfejlesztésű rakéta a fő terhe mellett nem kevesebb mint 28 kis kockát állított pályára.

A Curiosity a Marson dolgozik, rendíthetetlenül

A Voyager-1

Levél nagyszüleimnek

Kedves Pipi mama!

Azért írok neked, mert nagyon hiányzol, és azért is, mert sok érdekesség történt a suliban.

Az iskolában a napokban matekból iskolai verseny volt. Osztályunkból, sajnos senki sem jutott tovább, pedig egyik társamnak 65 pontja lett.

Január utolsó csütörtökén szánkozni mentünk a suli udvarába. Öt szánkónk volt. Miklós, Lúna és én kerültünk egy csoportba. Az iskola udvarát többször is körbefutottuk. Miután nagyon kifáradtunk, a könyvtár mögé mentünk hógolyózni. A hócsta gyorsan befejeződött, mert közeledett a célbadobás ideje. Egy kacskaringós fát kellett eltalálni. Ezután a tancsi lett a célpont. Szinte senki sem találta el, mert igen izgó-mozgó célpontnak bizonyult.

Január tizenegyedikén jelmezbál lesz. Én boszorkánynak fogok beöltözni.

Hogy vagy? Nálad van hó?

Szeretettel unokád, Dini

Szakáll Edina, 4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Kedves Mami!

Azért írok neked, mert rég találkoztunk, és mert hiányzol.

Képzeld, a héten az osztályal szánkoztunk az iskola udvarán. Tancsi egy nappal előbb szolt, hogy hozzunk szánkót és vízálló ruhát. Öt csoportra osztódtunk. Többször is végigfutottuk a pályát szánkóval. Ezt követően hógolyócsata kezdődött, majd célba dobtunk. Először egy fát, majd a tancsit mint „mozgó célpontot” próbáltuk eltalálni. Engem is eltaláltak. Azt sem tudom, kik voltak. Az óra végén csoportkép is készült rólunk. Ha akarod, elküldöm. Erről a napról eszembe jutott az az élmény, amikor apa húzott minket a kocsihoz kötött szánkóval az erdőben.

Nemsokára itt a jelmezbál. Még nem tudom, milyen jelmezbé öltözzek. Van valami ötleted?

Csillagos ötöst kaptam matekból és szerbből is. Büszke lehetsz rám.

Hogy vagy? Mikor találkozunk? Puszi!

Unokád, Blanka

Nikolics Blanka, 4. c, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Milyen csodákra ébredhetnénk egy nap?

Az újvidéki Petőfi Sándor iskola 4.7 osztályos tanulóinak és tanítónőjük, Tóth Hajnalka a polgári nevelés óráin érdekes témákkal foglalkoznak. Az egyik órán azt képzelték el, hogy egy varázspálca van a kezükben, mellyel különféle csodákat vihetnek végbe. Először persze mindenki elgondolkodott a következő lehetőségeken: megszüntetném..., bezáratnám..., elfelejteném..., szembeszállnék..., megalkotnám... majd le is írták gondolataikat.

Hogy milyen eredmények születtek? Milyen csodákra ébredhetnénk egy nap, amikor a 4.7 meglóditáná a varázspálcáját? Íme:

Megszüntetném

- a délelőtti iskolába járást, hogy ne kelljen korán kelni.
- a veszekedéseket a világon, azért mert veszekedések közben nagyon veszélyes és csúnya dolgok történhetnek.
- a házi olvasmányokat, mert amikor olvasok, mindig álmos leszek.
- a háborúkat, hogy az országokban béke legyen.

Bezáratnám

- a rendőrséget, hogy ne szíreázzanak.
- a gépeket, amelyek károsítják az erdőket, mert az erdők tisztítják a levegőt.
- azokat az embereket, akik lopással és más emberek meggyilkolásával foglalkoznak, és nem tudnak jók lenni.
- az iskolát, hogy egy hónapot ne járjak oda.

Elfelejteném

- azokat a pillanatokat az életben, amelyek nem voltak kellemesek, és nem szeretném, hogy gyakran az eszembe jussanak.
- a kistesót, mert mindig unalmas.
- az autózúgást, hogy nyugodtan aludhassak.
- a nagynénimnél történeteket, mert ma is szomorú vagyok.

Szembeszállnék

- a testvéremmel, mert nagyon eteti a szegény hörcsögöket, majdnem kipukkadnak.
- a szabályokkal, mert felidegesítenek.
- a politikával és az igazságtalan emberekkel, mert ők az okák a rengeteg változásnak a világon.
- az idősebb testvéremmel, mert mindig nyuggat.

Megalkotnék

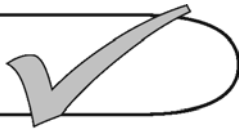
- egy varázsczeruzát.
- a legjobb játékot a világon.
- egy csodaiskolát, ahol a gyerekek azt csinálnának, amit akarnak.
- egy olyan világot, ahol minden reggel ilyen szép lenne.

Képzőművészeti felkészítés Újvidéken

Felhívjuk azoknak a nyolcadikos tanulóknak a figyelmét, akik az újvidéki Bogdan Šuput középiskolába szeretnének iratkozni, hogy fontos információkat kaphatnak a felvétellel és a felkészítővel kapcsolatban Erős Bunyik Lilitől a következő telefonszámon: 063/ 583-339. Az érdeklődőket egyúttal értesítjük, hogy az előkészítő órák márciusban kezdődnek rajzból, festészetből és szobrászatból.

Kérjük az osztályfőnököket, akiknek az osztályába tehetséges diákok járnak, valamint azokat a nem újvidéki tanárokat, akik előkészítő órákat tartanak, hogy jelentkezzenek a gyerekek sikeres felvételzése és az együttműködés érdekében ugyanezen a telefonszámon.

Sokat aggódsz feleslegesen?

A teszt segítségével megtudhatod, hogy mennyire vagy hajlamos a szorongásra

1. Úgy érzed, hogy minden rendben van, és semmi rossz nem történhet veled?

- a) Mindig. (0 pont)
- b) Gyakran. (1 pont)
- c) Néha. (2 pont)
- d) Soha. (3 pont)

2. Szinte képtelen vagy nyugton maradni, állandóan izegsz-mozogsz?

- a) Mindig. (3 pont)
- b) Gyakran. (2 pont)
- c) Néha. (1 pont)
- d) Soha. (0 pont)

3. Könnyen elalszol, és nyugodtan végigalszol az egész éjszakát?

- a) Mindig. (0 pont)
- b) Gyakran. (1 pont)
- c) Néha. (2 pont)
- d) Soha. (3 pont)

4. Rémálmaid vannak?

- a) Mindig. (3 pont)
- b) Gyakran. (2 pont)
- c) Néha. (1 pont)
- d) Soha. (0 pont)

5. Sokáig rágódsz értelmetlen vagy jelentéktelen dolgokon?

- a) Mindig. (3 pont)
- b) Gyakran. (2 pont)
- c) Néha. (1 pont)
- d) Soha. (0 pont)

Értékelés

0–5 pont:

Ez azt jelenti, hogy te szinte teljesen nyugodt vagy, egyáltalán nincsenek szorongásos tüneteid. Gratulálunk!

6–10 pont:

Valahol a középúton jársz a szorongás és a kiegyensúlyozott élet között. Nem vagy teljesen feszültségmentes, de igazából nincsenek különösebb problémáid, amik aggódásra adnak okot.

11–15 pont:

Túl sokat szorongsz és aggódsz. Sokszor zavart vagy, és nem tudod elengedni magad. Ebben az esetben már érdemes szakemberhez fordulni, és kikérni egy pszichológus véleményét.

Horoszkóp

Kos

Valakivel, akivel jóban voltál, kicsit megfeneklik a kapcsolatod. Nem lesz könnyű a hét vele. A legjobb, amit tehetsz, hogy bizakodsz a megoldásban.

Bika

Egyik pillanatról a másikra újabb és újabb ötletek villannak az agyadba, és ez így fog menni egész héten. Egy kis kezdeti lelkesedés, és máris sínen vagy.

Ikrek

Társaid a megszokottnál is segítőkészebbek lesznek a héten. Ha ezt vegyítjük a te zseniális ötleteddel, elég izgalmas egyveleget kapunk, úgyhogy kalandra fel!

Rák

Egy intellektuális löketnek köszönhetően jelentéktelenné válik egy-két probléma, amelyekkel mostanában küzdöttél, és ésszerűbben kezdesz gondolkodni. Jöhetnek hát az új tervek!

Oroszlán

Nem fognak beválni régi, jól megszokott módszereid, ideje frissíteni kicsit. Lehet, hogy az újdonságok szokatlanok és kényelmetlenek először, de sokkal hatékonyabb leszel tőlük.

Szűz

Könnyelműen bánj a pénzzel, mert nem te dolgoztál meg érte. Nem ártana kicsit komolyabban vened a dolgot, ha nem szeretnéd, hogy kiürüljön a tárcád, és elveszítsd mások bizalmát.

Mérleg

Valaki nagy segítségére lesz, úgyhogy ne tartsd magadban a problémáidat. A lényeg, hogy idősebb ismerős legyen, mert szükséged lesz a tapasztalataira.

Skorpió

Rendkívüli inspirációt nyújtanak az idegen dolgok, ezért mozogj minél többet különleges környezetekben. Úgy szívd magadba az újdonságot, mint egy kisgyerek.

Nyilas

Könnyen megeshet, hogy kisebb-nagyobb félreértésekbe keveredsz másokkal, de egy kis kreativitással minden szorult helyzetet megoldasz.

Bak

Feladataid sora idővel felelősségteljes küldetéssé válik, és megmutathatod társaidnak – és főleg tanáraidnak –, hogy mire vagy képes. Ne ijedj meg, itt a te idő!

Vízöntő

Igencsak felpörögnek a dolgok a héten. Szükséged lesz a tudásodra és találékonyságodra, miközben új, ismeretlen feladatokkal találod szemben magad.

Halak

A gyorsaság lehet a barátod és az ellenséged is, ha kommunikációról van szó. Sok dolgod van, de mindenképp olvasd át az ellenőrzőket, fogalmazásokat, legalább egyszer.

„Kedves Bizalmas sorok!

Hatodikos lány vagyok, és nem tudom, mit tegyek a barátnőmmel kapcsolatban. Már az év eleje óta rengeteg probléma van velem, pedig eddig minden rendben volt. Nagyon önféjű lett, minden úgy kell, hogy történjen, ahogyan ő akarja. Mindenbe beleköt, és mindenkivel szemtelen. A tanárokkal is állandóan harcban van, pofázik, ezért senki sem kedveli. Nem tudom, mit tegyek. Félek, hogy miatta én is bajba kerülök. Hogyan beszéljek vele? Megtörténhet, hogy velem is durva lesz. Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves Aggódó!

Nagyon is rendben van, hogy aggódsz a barátnődért, és önmagadért is, mert nem hiába született a mondás, hogy: „Madarat tolláról, embert barátjáról.” De bízom benne, hogy minden tanárod tudja, téged nem kell egy kalap alá venni a barátnőddel, kivéve, ha a te magatartásod is meg-egyezik az övével, amit nagyon remélek, hogy nem következik be. Ha valakinek ilyen jelentősen megváltozik a viselkedése, azt jelenti, hogy olyan dolgok történtek az életében, amivel nem tud megbirkózni. Azt hiszem, a környezetekben van elég felnőtt, akinek az a dolga, hogy segítsen rajta. Elsősorban a lány szülei, az osztályfőnök, az iskola pedagógusa, pszichológusa, a tanárok. Annyit tehetsz, hogy őszinte, egyenes beszélgetést kezdeményezel vele. Tudnod kell, hogy az ilyen beszélgetések során a felek meg is „sérülhetnek”. De ha tudjuk, hogy az őszinteség gyógyhatású, és változásokat indíthat meg, akkor érdemes vállalni a kockázatot. Te mindenféleképpen jól jársz. Ha a barátnőd a beszélgetés hatására elgondolkodik a viselkedésén, változtat rajta, te is jobban érzed majd magad az ő társaságában, közben ő is elindul a gyógyulás útján. Jó lenne, ha felajánlanád neki, hogy kérjen segítséget az iskola szakszolgálatától. Ha viszont megharagszik rád, számodra tiszta lesz a helyzet, és tudod, mit várhatsz tőle. Így majd teljes mértékben elhatárolódsz a viselkedésétől, és nem kell, hogy miatta rosszul érezd magad a saját bőrödben. Abban a tudatban élsz majd, hogy te megtettél minden tőled telhetőt, hogy segíts neki. Igazi jó barátként viselkedtél. Közben a figyelmedet, energiádat mások felé is fordíthatod, másokkal is barátkozz, és ne hanyagold el az osztálytársaidat, akikkel szintén jól érzed magadat.

„Kedves Bizalmas sorok!

Sokat gondolkodom az utóbbi időben, hogy hova tovább a 8. osztály után, annak ellenére, hogy én még hetedikos vagyok. Nagyon érdekel a földrajz, de nálunk csak közgazdasági középiskola van. Közgazdasággal be lehet-e iratkozni földrajz szakra az egyetemem, vagy feltétlenül gimibe kell járni? Kérlek, segíts!

S. O. S.”

Válasz:

Kedves Segélykérő!

Azt hiszem, nagyon jó, hogy az általános iskolákban újabban már hetedikről folyik a kötelező pályaválasztási program, és a középiskola kiválasztása helyett a foglalkozás, a szakmaválasztás, döntéshozás kerül előtérbe, érdekes műhelymunkákon keresztül. Remélem, te is részt veszel ezeken. Ahhoz, hogy valaki a földrajz szakra jelentkezhesen, négyéves középiskolát kell befejeznie, és a felvétele a középiskolai és érettségi eredményétől, valamint az egyetemi felvételi vizsgán felmutatott eredménytől függ. Tehát minél jobb az általános iskolai eredményed, minél magasabb a záróvizsgán szerzett pontszámod, annál könnyebben bejuthatsz a kívánt középiskolai szakra. Később pedig a középiskolai jó tanulmányi eredmény, az érettségi osztályzatok, valamint a felvételi vizsgán szerzett pontszámok alapján iratkozhatasz be az egyetemre. Gyerezz hát minél több tudást, ismeretet, ügyességet, jártasságot, képességet elsajátítani az általános iskolában. Mindenekelőtt tanulj meg tanulni, és ezzel megalapozod a jövőbeni sikeres előrehaladást a végső célig, hogy földrajz szakos legyél. Sok sikert!

„Kedves Bizi!

Én egy 14 éves lány vagyok, és nem különbözik a problémám a többiekétől, de azért én is szeretnék választ kapni a levelemre. Szerelmes vagyok egy fiúba, aki az osztálytársam, de nem tudom, ő szeret-e engem. Beszélgettem a legjobb barátjával, aki azt tanácsolta, tegyem meg az első lépést, de ne olyankor, amikor a barátaival van, hanem négy szemközt. Ő ugyanis nem fogja nekem megmondani, hogy mit érez a barátja. Nem tudom, ezt hogyan csináljam, mert nagyon szegénylős vagyok, a fiú pedig mindig a barátaival lóg. Tanácstalan vagyok. Az én legjobb barátnőm szerint még véletlenül se kezdjek ki vele, mert ronda. Mások is mondták már az osztályból, hogy belém szeretett, de én nem bízom bennük. Végül is mit tegyek?

Szereltem”

Válasz:

Kedves Töprengő!

Először is hallgass a saját érzéseidre a fiúval kapcsolatban, mert tudnod kell, hogy a „szépség” a nézőtől függ. Te pedig ezt a fiút szépnek és vonzónak látod, különben nem szeretted volna bele. Valójában azzal, hogy te teszed meg az első lépést, semmit sem veszítesz, mert bármi történik is, tisztábban látod majd a dolgokat. Jó lenne, ha elolvashád még egyszer a levelet, amit írtál nekünk, mert ebben, ha őszinte voltál magadhoz levélíráskor, számos jelzés van arra, hogy a fiúnak te is nagyon tetszel: a fiú legjobb barátja, a többi osztálytárs... Várd ki a megfelelő pillanatot, vegyél mély lélegzetet, és köszönj neki: „Szia! Hogy vagy? Van kedved velem...” Persze, nem azzal kezdjük a mondanivalónkat, hogy azon nyomban szerelmet vallunk. Adj egy kis időt neki is és magadnak is, hogy lecsapódjon az izgalom, jobban megismerjétek egymást. Barátkozzatok, mert úgy látszik, erre eddig nem nagyon volt alkalmatok, annak ellenére, hogy osztálytársak vagytok. Szervezzetek közös programokat, amelyeken az egész osztály részt vesz, és így az iskolában, az iskolán kívül, a szabad időtökben is együtt lehettek.

Befolyásolhatod az álmaid

Te is riadtál már úgy fel az éjszaka közepén, hogy folyt rólad a víz, ziháltál, mert rosszat álmódtál? Íme néhány dolog, amivel hathatsz az álmaidra.

Az illatok

Vajon az édes illatok édes álmokat eredményeznek? Egy kisebb tanulmány kimutatta, hogy az alvás előtti virágszimatolás pozitív álmokhoz vezet. Bár a kutatók úgy nyilatkoznak, hogy nem lehet mindent megismételni, egy biztos: az illatok beszívárogna az álmainkba.

A hangok

Tegyük fel, hogy az álmodban bennragadsz egy égő házban, és hallod a tűzjelzőt,

ami igazából csak az ébresztőórád csörgése. Miért?

Léteznek olyan hangok, amik elég mélyek ahhoz, hogy ne ébredjünk fel rájuk, de elég magasak ahhoz, hogy érzékeljük őket. Ha például felteszel egy fülhallgatót, amiből a tenger zajai szűrődnek ki, akkor több, mint valószínű, hogy tengerrel kapcsolatos álomban lesz részed.

Fűszeres ételek

Ha fűszeres ételeket eszel lefekvés előtt, nagy az esélye, hogy rémálomból fogsz felriadni. Az étkezés nagyon fontos. Mielőtt nyugovóra hajtjuk a fejünket, jó két órával korábban vacsorázzunk meg. Ugyanez a helyzet a kávéval is: a koffein romboló hatá-

sú, és sokkal nagyobb az esélye annak, hogy többször felébredsz az éjszaka közepén.

Horrorfilmek

Biztosan hallottál már arról, vagy te is átélted: ha ijesztő filmet néztél este, nehezen tudtál elaludni, vagy ha el is aludtál, rosszat álmódtál.

A zene, amit hallgatunk, a könyv, amit olvasunk, a film, amit nézünk, mind-mind befolyásolják az álmainkat. Ha mégis ilyesztő dolgokat nézel, próbálj boldog dolgokra fókuszálni, hogy az éjszaka további részében nyugodtan szundikálhass.

Miért NE mobilozz séta közben?

Élég sok veszély leselkedhet rád, miközben sétálsz a városban, és a mobilodon pötyögsz.

Tudjuk, hogy már a 21. században élünk, és nehezen lehet megenni telefon nélkül. Várod az e-maileket, SMS-t küldesz, beszélgetsz. Ez teljesen normális dolog, ám az lenne a legjobb, ha ezeket az ügyeket egy fix ponton bonyolítanád le, nem az utcán, gyaloglás közben. Ha egyszerre sétálsz és telefonozol, megváltozik a testtartásod, ezzel együtt pedig az egyensúlyod is. Emiatt akár még veszélyes helyzetbe is kerülhetsz!

Ha olvasol valamit a telefonodon, vagy esetleg üzenetet írsz, nagy a valószínűsége, hogy összevissza fogsz kacsázni. Ez nagyon nagy baj lehet, ha például az utadat vasútvonal vagy egy út keresztezi. Nem is figyelsz oda, esetleg piros a lámpa, te meg haláli nyugalommal lelépsz az úttestre.

Az útközben pötyögő emberek olyanok, akár a robotok. Kezüket szorosan a testük mellé teszik, a nyakukat behúzzák, és csak a telefonra fókuszálnak. Ha csak a telefonunk kép-

ernyőjét bámuljuk, nem nézünk semerre, a látószögünk is leszűkül, így sokkal nagyobb az esélye, hogy elhasalunk valamiben – ami valljuk be, nem túl kellemes.

Végül, de nem utolsósorban:

A fiatalok 35 százaléka számol be valamilyen balesetéről, méghozzá úgy, hogy közben valamit csinált a telefonján: nekimentek másnak, összevissza haladtak az úton, majd nem elűtötték őket.

Szóval levonva a tanulságot, hagyjuk el a telefonozást gyaloglás közben. Ha valami tényleg halaszthatatlan, álljunk félre, írjuk meg, amit szeretnénk, majd menjünk tovább. Egy telefonozgató mögött közlekedni borzasztóan idegesítő is.

A rágózás javítja a koncentrációt

A hosszabb figyelmet igénylő feladatoknál igenis segít a rágózás – legalábbis egy tanulmány ezt mutatja.

A legújabb tanulmány szerint a rágózás javítja a koncentrációt a vizuális feladatok terén, ám a hangalapú gyakorlatoknál is pozitív hatást ér el.

Kate Morgan, a kísérlet vezetője a következőket mondta:

„A kísérlet központi feladata a hangalapú gyakorlatok elvégzése. Állítólag, aki a cselekvés alatt rágózik, sokkal egyszerűbben meg tudja jegyezni az adatokat.”

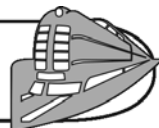
A kísérletben 38 ember vett részt, akiket két csoportra osztottak. Egy 30 perces hangfelvételt játszottak le, amelyen kisebb szünetekkel 1 és 9 között találmokra számokat mondtak. Például 7, 5, 1, 9... Az emberek többsége valamiféleképpen csoportosította őket a megjegyzés folyamatában páros és páratlan tulajdonság alapján.

Az eredmény azt mutatta, hogy akik rágóztak a „kísérlet” alatt, azoknak sokkal gyorsabb volt a reakcióidejük.

„Aki nem rágóztak, jobban teljesítettek a feladat elején, ám a végére teljesen kifáradtak. Ez arra utal, hogy a rágógumizás igenis segít az összpontosításban” – magyarázta Kate.

Szóval, élő a rágógumikkal, de csak óvatosan és a sulin kívül!

Zajos és díszes télbúcsúztatók

A világ leghíresebb karneváljai Velencében és Rióban vannak

A riói karnevál a világ egyik legnagyobb...

...a velencei pedig a legszebb látványossága

A lig néhány nap, és kezdetét veszi a karnevál ideje, amikor díszes álarcok és színes jelmezek tömkelegében, óriási csinnadrattával ünnepel a világ. Karneválnak nevezik legtöbb helyen ezt a hangos és díszes télbúcsúztatót, nálunk pedig farsangnak, még inkább farsang farkának, azaz végének.

A szürke hangulatú február vége felé veszi kezdetét a mulatság Európa szinte minden katolikus országában, és nemcsak itt, az ókontinensen, hanem a világ minden táján, ahova egykor a francia, spanyol és portugál gyarmatosítók magukkal vitték a szokást, és az ott meggyökeresedett.

Magyarországon legismertebb farsangi mulatság a mohácsi busójárás, melyet az idén február utolsó és március első napjaiban tartanak. Valójában egy szláv nép, a sokákok őrizték meg ezt a szokást, amely sok érdeklődőt vonz, igazi turisztikai látványosságot kovácsoltak belőle. Bulgáriában is őrzik a busójárás hagyományát. Ott (Kárlóvóban) található a világon az egyetlen busójárási hagyományokat bemutató múzeum. Hasonló maszkok léteznek még Svájcban, a wallisi Lötschentalban például

Tschägättéknék nevezik őket. Olaszországban és Szardínián is találkozni busókkal, ott mamutonesnek hívják őket, akik fekete fából készült maszkot és bundát viselnek. A spanyol busók a zarramacosok. Közös tulajdonságuk, hogy egyformán félelmetesek.

Európában híresek a bázeli vagy a kölni farsangi mulatságok is, Bazelben farsang kezdetén kialszanak a fények a belvárosban, csak a sok ezer, óriási álarcot viselő, színes jelmezbe öltözött felvonuló lampionja világít. A felvonulást kísérő, nagy hagyományú zenekarok, az úgynevezett clique-ek tagjai, a pikolósok és a dobosok szintén maskarát viselnek. Másnap van a rézfúvósok és ütősök napja, ekkor ezeken a hangszereken játsszák a talpalávalót. E napon tartják a gyerekek farsangját is. A Faschnachhoz ünnepi menü is dukál: az asztalról a hagyományok szerint nem hiányozhat a lisztleves, a hagymás pite és a köménymagos sütemény. Kölnben a karnevál három főszereplője a karnevál hercege, a földműves és a hajadon – ez utóbbi szerepét is mindig férfi kapja. A jelmezes utcai felvonulásra díszbe öltözik a város, és szinte valamennyi járókelő maskarát

ölt. A Rajna menti nagyvárosban úgy tartják, hogy náluk négy helyet öt évszaktól áll az év. Az ötödik évszak a karnevál időszaka.

A karneválózás szokása Olaszországból ered, így nem véletlenül a leghíresebb a világon a velencei karnevál. A cölöpökre épült városba ilyenkor körülbelül egymillió látogató érkezik minden évben. Nem csoda, hiszen rendkívül látványos az az ünneplés, mellyel a hosszú téli időszak után a beköszöntő tavaszt ünneplik. Tíz napig tart a parádés felvonulás, miközben ruhaköltemények, pantomimesek, bálók, zenészek változtatják egymást.

A riói karnevál nem véletlenül a világ egyik legnagyobb látványossága. A színes rendezvény jelenlegi formáját igen régen, a 19. században nyerte el, és ekkor vált leghíresebb karnevállá a világon. A parádén a látványos jelmezek mellett a szamba is főszerepet kap. Ilyenkor mérik össze tudásukat a legjobb szambaiskolák tancosai a hatalmas brazil város főutcáján, a több mint másfél kilométeres Sambadrome Stadionig vonulnak, ahol a város 14 iskolája mérkőzik meg egymással. Ott ilyenkor tombol a nyár, és az emberek is tombolnak. Erre való a karnevál – mondják.

Bazelben a felvonulást nagy hagyományú zenekarok kísérik, ők is maskarát viselnek

A mohácsi busók bizony elkaptak egy kíváncsiszkodó turistát!

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

Helyezd el a megadott betűhalmazokat a rejtvényrácsba. Egy szót könnyítésül beirtunk. A megmaradt öt szóból a következő vicc csattanóját állíthatod össze.

					R				
	✿				Ó	✿			
		✿		✿	Z				
			✿		S	✿			
			✿		A				
		✿			✿				
✿				✿		✿		✿	
	✿								

- Két kamasz beszélget:**
 – A téli szünet legboldogabb hetét egy sítúrának köszönhetem.
 – De hisz nem is voltál sielni!
 ...

Kétbetűsek: AE, EL, EI, ÉM, EN, ÉN, DE, ÉU, GI, IS, OK, PÁ, TS.

Hárombetűsek: EDE, ÉLE, IDA, KBA, NEM, LTZ, ODA, SMA, ZSU.

Négybetűsek: ALIA, IGEN, KIEV, RIAN, SÁRM, SZÉN.

Ötbetűsek: ABALÉ, ÁZSIÓ, LÍDIA, ZÁROK.

Hatbetűsek: IDOMÁR, NYEREG.

Hétbetűs: ADATTÁR.

Nyolcbetűs: ASZÜLEIM.

Kilencbetűsek: SORSTÁRSÉ, TAKARMÁNY, TELELÉSEN.

Tizenegy betűsek: KÖZVÉLEMÉNY, NÉPSZERŰSÍT.

Betűrejtvények

1

2 $\frac{L}{2} M$

3 PIROS S

4 LLLLLLLL

Skandináv rejtvény (6.)

Rejtvényünkben februári időjósító mondásokat találsz.

	ÓKORI IZRAEL KIRÁLYA HIDROGÉN	KALAPNAK IS VAN GRIMASZOL A KÜTYA!	MA ANGOLUL FOGOLY VÁLTSÁGÓJÁ	...ÁLMOZIK PER BETŰI	INDULAT-SZÓ SUGÁR	KÁRT OKOZ DEHOGY!	
	ÓKORI PENGETŐS HANGSZER		RÁTONYI RÓBERT 2	FORDÍTVA KÁIN TESTVÉRE	KIMEGY A DIVATBÓL	TANTÁL ÖT	G
	H	CS				X, Y, ... 950	
1000 LOKÁL	KIS PATAK	LEGÉNYEK SZERBŰL FERDE		OKTASD DÉL			
	ÜLŐ-HELYEK... ILONKA		ZENÉL A KÖZEPÉN	500 LOKÁL EGYNEMŰI	ÁZSIAI ÁLLAM MER BETŰI		
JAPÁN SZÖVET-FAJTA	BETŰT VETNI KATI EGYNEMŰI		MESSZIRE ASZTÁCIUM	PULISZKA „N”		GRAMM FA HAJTÁSA	
	TARTÁLY-HAJÓ ÉSZAK				KELET	FALUSI BÁCSI 5	EZ
	S						

Szótagolva

1	2	3			4	5
6				7		
		8	9			
	10		11			
12					13	14
15			16	17		
18				19		

A meghatározásokra adott válaszokat szótagolva írd a rejtvényrácsba!

Vízszintes: 1. Körültekintően, 4. legyél hozzám gyengéd, 6. Téli munkaeszköz, 7. Kiszalad, 8. Síró, 11. Molyirtás, 12. Első nyilvános előadás, 13. Élősködő, 15. Ázsiai állam, 16. Alattomos, 18. Kiegészítő, 19. Lászlóka.

Függőleges: 1. Bárhova, 2. Gonosztevő, 3. Vízilabdajátékot űző, 4. Bírágót kiszab, 5. Alt hangú, 9. Kényelmesen, 10. A hamut tesszük bele, 12. Hirtelen lenyelő, 14. Játékszer is lehet, 17. Éneke.

Ki a hatodik?

B	L	R	A	K	Ó	T	
Y	Á	I	O	D	K	L	
Á	M	L	N	Á	S	K	
Z	C	O	I	H	N	P	
T	T	O	M	Z	A	R	

Minden sorban egy-egy zeneszerző neve és plusz egy betű található. Fejtsd meg a neveket, a pluszbetűt pedig írd az üres oszlopba, ahol kialakul a hatodik zeneszerző neve.

Szólás lóugrásban

M	L	K	R	S
A	O	E	Y	Á
O	E	S	Z	R
F	N	K	T	A
N	Á	N	Ó	I

A rejtvényt a lóugrás szabályai szerint fejtsd! Indulás a bal alsó sarokból.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Miniszudoku

4	2		
1			
			2
		1	3

A megadott számok: 1, 2, 3, 4, segítségével töltsd ki az üres négyzeteket úgy, hogy egy-egy sorban, oszlopban és nagyobb négyzetben minden szám csak egyszer forduljon elő.

●	☀	●●
●●	●	☀
☀	●●	●
☀	●	●●
●	●●	☀

Hiányzó változat

Az ábrából csak egyetlen lehetséges változat hiányzik, amelyet neked kell megtalálnod s berajzolnod a kiemelt sorba.

Az 5. szám megfejtései

Keresztrejtvény

Mert az ördög sosem alszik.

Betűrejtvények

1. Félcipő, 2. Ébenfa, 3. Karaván, 4. Hatalom

Keresztszavak

Vízszintes sorok: Szitakötő, vele marad, megritkít
Függőleges sorok: Mesterség, valamikor, sorkatona

Anagramma

Antalfalva

Körszámtan

36 – a jobb oldali számok négyzete kerül a szemben levő körcikkekbe

Kitöltőcske

Zenta

Névben név

1. Eszter, 2. Ede, 3. Andi, 4. Ilka, 5. Leo

A 4. skandináv rejtvény megfejtése

Enyhe január, viharos tavasz, nyár.

Piroska napján, ha fagy, negyven napig el nem hagy.

Könyvjutalmat kap

Turai Adéla, Óbecse

Tanár, tankönyvíró és politikus

Beszélgetés Csorba Bélával,
az ötödikes olvasókönyv szerzőjével

Egyike az első felsős tankönyveinknek az ötödikes olvasókönyv. Szerzőjével, Csorba Bélával beszélgettem.

– Mikor írta az első tankönyvét? Mire törekedett írás közben?

– Először is köszönöm, hogy megtiszteltél kérdéseiddel. Egyetlen tankönyvet írtam, 2007-ben. A szakmai követelményeken túl arra törekedtem, hogy az ötödikesek a szűkre szabott tantervi keretek ellenére is izelítőt kapjanak a magyar irodalom káprázatos gazdagságából, nyerjenek kedvet az olvasáshoz, és legyenek büszkéek anyanyelvünkre, kultúránkra. Hasonló elvek vezettek az olvasókönyv képzőművészeti illusztrációinak válogatása során is.

– Mit írt még? Milyen könyvei vannak?

– Öt verseskötetem van, több, a népköltéssel, néphagyományokkal kapcsolatos kötetem, emellett hely- és régiótörténeti műveket is írtam, illetve rendeztem sajtó alá. Közéleti kérdésekkel foglalkozó cikkeim időt állónak vélt darabjait két kötetben jelentettem meg.

– Mit tanít az egyetemen?

– Az egyetemen magyar nyelvet tanítok nem magyar anyanyelvű (szerb, horvát, szlovák, ruszin, cseh) hallgatóknak.

– Politikus is. Hogy tudja ezt a három dolgot együtt csinálni?

– Néha nagyon nehezen, pedig mindhárom szeretem.

– Köszönöm.

Zámbó Illés, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Tizenegy tankönyvet írt

Beszélgetés Rajzli Ilonával,
nyelvtankönyveink szerzőjével

Az ötödikes és a hatodikos magyar nyelvtankönyvünket többen írták, közöttük dr. Rajzli Ilona egyetemi rendes tanár, aki az újvidéki Magyar Tanszék tanára. Neki tettem föl kérdéseimet.

– Gondolta-e gyerekkorában, hogy tanár lesz, és tankönyveket fog írni?

– Tény, hogy már általános iskolás koromban nagyon szerettem a magyar nyelvet, mert jó tanárom volt, de valójában nem gondoltam, hogy ezt a pályát választom.

– Nehéz volt-e megírni a tankönyveket?

– Ha igazán alapos munkát szeretnénk, hogy a diákok is kedvvel, szívesen vegyék kézbe, nem könnyű megírni egy tankönyvet.

– Hány könyvet írt a tankönyvekkel együtt?

– A tankönyvekkel együtt eddig 11 könyvet írtam.

– Hogyan írta a tankönyveket, s mire gondolt, milyenek legyenek?

– Arra törekedtem, hogy a tankönyvben legyenek játékos feladatok

is, szép illusztrációk kerüljenek bele, valamint a nyelvtani kérdések is valamiképpen érdekesek legyenek.

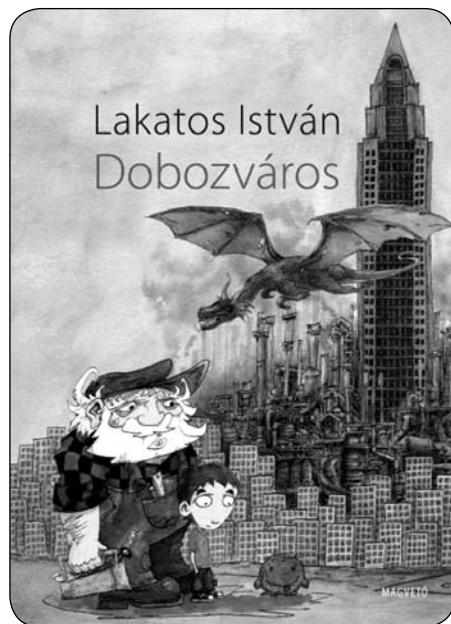
– Tervez-e még könyveket?

– Igen, vannak még ötleteim, terveim, bizakodom, hogy sikerül majd teljesíteni őket.

Megköszöntem a válaszokat, s remélem, hogy még más tankönyveink szerzőit is bemutatathatom majd nektek.

Zámbó Illés, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

KÖNYVAJÁNLÓ

Lakatos István Dobozváros

„Egy város, amit le kell győznöd” – áll a kötet fedelén. Akár a regény összefoglalójaként is tekinthetünk e mondatra, amely jelzi, hogy az olvasó, ha a kezébe veszi, nagyjából mire számíthat. Kalandra, harcra, kihívásra. Mindezt az illusztráció is sejteti, játékkockákból épített fantasztikus város, vízimanók, tüzet okádó sárkány és egy teljesen hétköznapi kislány látható a cím alatt. Lakatos különleges világa valódi ötvözet, a klasszikus mesehagyományt ültette át fantasztikus közegbe, úrbeli birodalmat hozva létre.

Hőse, Zalán, kiskisnő, a mai városi létező kapcsolható tapasztalatokkal, szülőikkel, környezettel. Ő az egyetlen hús-vér szereplő, aki egy furcsa találkozás folytán álomszerű világba keveredik, hihetetlen eseményeket él át, mesebeli lényekkel ismerkedik meg.

A rövid fejezetekre tagolt történet gyermekolvasó-barát, hogy időt szusszanásra, azonban a lebilincselő cselekmény mielőbbi folytatásra sarkall. Épp ez Lakatos regényének egyik erénye, hogy nem hagy unatkozni, végig fenntartja a feszültséget.

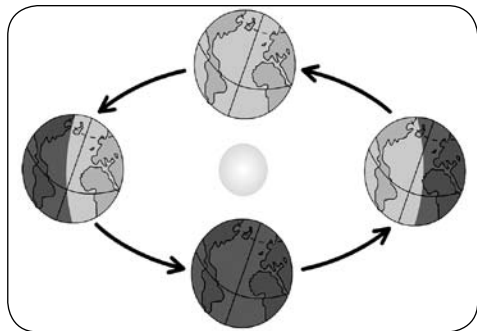
Másik erénye a gazdag képi világ. Mivel a szerző képregényrajzolóként is dolgozik, nem meglepő, hogy ő maga készítette a Dobozváros rajzait, így az olvasónak olyan érzése támad lapozgatás közben, mintha egy valódi képregény lapjain kalandozna. Szerencsére a szerző mert hagyatkozni a fantáziájára, meglepő fordulatokban, szereplőkben bővelkedik a történet.

Ahogy felütjük a Dobozváros fedelét, egy minden részletében megtervezett, teremtett világba csöppenünk, melynek működési elve csak első pillantásra tűnik egyszerűnek. A sci-fi elemekben, ezoterikus utalásokban gazdag történetet bár tíz éven felüli gyerekeknek szánták, a felnőtt olvasók logikáját igénylő összefüggések értelmezéséhez szülői közreműködésre lehet szükség. A kötetet a Magvető Kiadó adta közre 2011-ben.

Csik Mónika

Miért éppen decembertől februárig van tél?

Állj szembe a hősugárzóval, hogy telibe találjanak a sugarai, erősen érezni fogod a melegét. Lépj egy kissé oldalra. Még mindig érzed, de már sokkal kevésbé. Minél inkább oldalra lépsz, annál kevesebb meleg sugárik rád. A nyári hónapokban a mérsékelt égöv, a mi országunk is majdnem teljesen merőlegesen kapja a Nap sugarait. Télen, körülbelül decembertől februárig, sokkal inkább hegyesszögben, vagyis oldalról súrolják (a Nap délben sincs a fejed fölött). Ezért van ilyenkor nálunk hideg,

esik a hó, s a vizek befagynak. A télnak és a nyárnak tehát csillagászati oka van. A földgömb mindig ferdén áll az állványán, mégpedig azért, mert az igazi Föld képzeletbeli tengelye is ferde. Állíts egy lámpát az asztal közepére, és járd körül a földgömbbel, úgy, ahogy a Föld a valóságban körüljárja évente egyszer a Napot. Látni fogod, hogy az év egy bizonyos részében merőlegesen esnek a lámpa sugarai az úgynevezett mérsékelt égövre; amikor viszont az ellenkező oldalon állsz, megfordítva, csak éppen hogy súrolják a sugarak égövünket.

Odakint a világűrben persze nincs lámpa, meg aki tartsa a földgömböt. De ott van a Nap, amely körül a Föld kering. Közben forog is. A szakemberek ezt így fejezik ki: a Föld forgástengelye a Nap körüli pályájának síkjára nem merőleges, azzal 66 és fél fokos szöget zár be, tehát ferdén áll. A földgömb tengelye (tehát a Föld tengelye is) hol a Nap felé hajlik, hol ellenkező irányba. Ha ez nem így volna, ha a Föld tengelye a keringési síkra merőlegesen állna, a Föld minden pontján mindig egyforma idő lenne.

Korcsolyázás

A korcsolya a fitness minden elemét magában foglalja. Egy egész életen át lehet úzni, akár egyénileg, akár csoportosan. A korcsolyázás egy könnyen tanulható sport – hacsak nem akarod az ugrásokat is elsajátítani –, mely erősíti a test alsó izmait. Az ugrások pedig építhetik a csonttömeget. A korcsolyázás emellett fejleszti az egyensúlyt, rugalmasságot, gyorsaságot és a mozgékonyt. A különböző típusú korcsolyázást űzőknek különbözőek az izomtónusai is. A gyorskorcsolyázóknál nagyobb hangsúlyt kapnak a combok, akik emelik a partnerüket, erősebb felsőtesttel rendelkeznek, míg akik sok ugrást végeznek, azoknál a felsőtest kevésbé hangsúlyos.

Másik előnye, hogy már kezdőként is sok kalóriát lehet égetni vele. A kezdő korcsolyázók sok energiát használnak arra is, hogy egy párszor körbemenjenek a jégpálya körül.

Fontos tudni, hogy a korcsolyák nagysága egy számmal az utcai cipő mérete alatt van. Sokan nem tudják ezt, és soha nem múló fájdalommal párosul náluk a korcsolyázás. Tévhit, hogy valakinek gyenge a bokája a korcsolyázáshoz. Ilyenkor egyszerűen nem megfelelő a cipő.

Készíts só-liszt gyurma figurákat!

Kellékek: só, liszt, olaj.

Eszközök: tempera, ecset, tálka a víznek.

Az elkészítés menete

A sót a liszttel 1:1 arányban összekeverjük, majd hozzáadunk 2-3-4 evőkanálnyi olajat, ez teszi majd krémessé a gyurmánkat, és némi vízzel összedolgozzuk, hogy jól formálható, nem ragadós masszát kapjunk, melyet hűtőbe téve pihentetünk egy óra hosszat.

Ezután következnek a figurák készítése. Íme néhány ötlet:

– Készíts állatkákat! Pl. a kígyó, csiga, katica nagyon egyszerű, de próbálkozhatsz nehezebb formákkal is.

– Készíthetsz a babakonyhába is dolgokat: tortát, pizzát szeletelve, virslit, kenyert, amivel majd nagyszerű szerepjátékokat játszhattok.

– Alkothatsz valami maradandó, alkalomhoz illő figurát. (Pl. karácsonykor adventi koszorút, húsvétkor hímes tojásokat stb.)

– Készíthetsz vicces betűket. Akár a nevedet is kiírhatod és az ajtóra ragaszthatod, ha kész a mestermű.

A kész alkotásokat levegőn szárítsd meg. Viszonylag lassan szárad, vastagságtól függően akár 2-3 napot is hagyni kell, hogy teljesen kiszáradjon.

Ha teljesen szárazak a figurák, temperával gyönyörűen ki lehet festeni.

Ha még tartósabbat szeretnél, vékony átlátszó lakkreaggel is befedheted.

Életveszély

Két barát beszélget:
 – Képzeld, a kedvemért egy szép lány kocára tette az életét!
 – Nocsak! Hogy történt?
 – Amikor megkértem a kezét, azt mondta, inkább a Dunába ugrik, mintsem hogy hozzám jöjjön!

Jean-vicc

– Jean, kérem, döntse meg az asztalt!
 – Minek, uram?
 – Dölt betűkkel akarok írni...

Kérdés

– Akarsz sokat keresni?
 – Igen.
 – Akkor jól elbújok, és keress meg!

Próba

A tücsök és a százlábú szomszédok. Egy reggel, amikor összefutnak, a tücsök megszólítja a százlábút:
 – Jó napot, kedves százlábú szomszéd! Hol van a kedves felesége? Már napok óta nem láttam.
 – Ne is mondja – jajdul fel a százlábú –, elment cipőt vásárolni, és imád próbálni...

Csodaszer

Két barátnő beszélget:
 – Feltaláltak egy csodás új kozmetikai szert, amitől mindenki egy csapásra szép lesz – újságolja az egyik.
 – Nekem mondd? – feleli a másik. – Ez nem újság, én már ki is próbáltam.
 – Igen? Mindjárt gondoltam, hogy valami csalás az egész...

Ötöt egy csapásra

Béluci büszkén mondja a mamájának:
 – Anya! Öt legyet ütöttem le az előbb! Két hím legyet és három nőtényt.
 – Ezt meg honnan tudod ilyen pontosan?
 – Egyszerű dolog: kettő az asztalon ült, három meg a tükör előtt!

Kézmosás

Szörnyű vagy, Jenci! Naponta hányszor kell még elmondanom, hogy moss kezet?
 – Ne fáradj, anya! Így takarékoskodok a szappannal...

Szeretetteljes fogadtatás

Az anya fáradtan ér haza a munkahelyéről. Julcsi odafut hozzá, a nyakába ugrik, öszepuszilja, majd elveszi tőle a táskáját. Robi azonban csak fölpillant a könyvből, és annyit mond:
 – Szia, anya!
 Az anya így szól:
 – Ejnye, Robi! Nem láttad, mekkora szeretettel fogadott a húgod? Te nem adsz egy puszit?
 – Én nem. Ugyanis nem én törtem el a kedvenc vázádat...

Való igaz!

– Doktor úr! Azt hiszem, új szemüvegre van szükségem.
 – Való igaz, mert ez egy cukrászda. A szemézet mellettünk van...

Mi az?

– Ha feldobják, piros, ha leesik, nyávog. Mi az?
 – ?
 – Mindegy, csak macskára essen...

Hát...

Felborul az országúton egy kukoricával megrakott szekér. A legény tanakodik, hogy most mit csináljon. A közeli tanyáról meglátja a szomszédja, és odamegy hozzá.
 – Gyere be hozzánk, megebédelünk, aztán segíték a kocsit fölállítani és visszalapátolni a kukoricát.
 – Nagyon köszönöm, Jóska bátyám, de nem hiszem, hogy az apám örülne, ha itt hagynám a kocsit.
 – Ugyan már, csak gyere nyugodtan! Ketten majd hamarabb végzünk veled.
 Ebéd után a legény hatalmasat nyújtózkodik, majd megjegyzi:
 – Ez nagyon jó volt, köszönöm. De az édesapám biztosan nagyon ideges már.
 – Ugyan, nyugodj már meg! Miért lenne apád ideges?
 – Hát, én is nyugtalankodnék ott a szekér alatt...

Csak akkor

– Kovács úr, miért olyan ideges?
 – Mert horgászom.
 – Érdekes, én azt hittem, a horgászás nyugtat.
 – De csak azt, akinek engedélye van...

Fali

– Mi az: falon van, és nem lát?
 – ?
 – Vakolat...

Nem mászik

– Mászik a kaktusz, Jean?
 – Nem, uram.
 – Akkor én egy sündisznót locsoltam meg...

– Tulajdonképpen mi elsők vagy utolsók vagyunk?

– Az az érzésem, hogy te most vízisielisz először!

Azt nem látott

Kovács az állatkertben járt. Hazatérve beszámol a látottakról.

- És kengurut láttál? - kérdezi tőle a felesége.
- Kenguru? Az meg micsoda?
- Erszéynes állat. Magyarul: fiahordó.
- Nem, kérek, én egy fia hordót sem látam!

Réten

Két tehén alsónadrágot varr a réten. Az egyik megszólal:

- Bőőő!
- Mire a másik:
- Honnan tudod, hiszen még fel sem próbálta a férjem...

Kórházban

A vizitre érkező doktor megdicséri a fekvő beteget:

- No lám, ma már sokkal könnyebben köhög.
- Nem csoda, doktor úr, hiszen egész éjjel gyakoroltam.

Biztosan tud

Magabiztos szőke nő jelentkezik titkárnőnek.

- Gépelni tud? - kérdi a főnök.
- Biztosan, még nem próbáltam...

Pszichiáternél

Kovács panaszkodik a pszichiáternek:

- Segítsen az apámon, doktor úr! Még mindig színes építőkockákkal játszik.
- No és? Mi van abban?
- De mindig az én kockáimat veszi el!

C-vitamin

- Mi az: kicsi, sárga, kerek, és két fekete pont van rajta?
- C-vitamin napszemüveggel...

Hogy hívják?

- Hogy hívják a csoportosan járó medvéket?
- ?
- Bandamackók...

Stílusosan

- Jean, ma a zenész barátom jön hozzám vacsorára.
- Rendben, uram, akkor cintányéron tálolok...

Furcsa kívánság

- Jean, fesse kékre a tetőt!
- Miért, uram?
- Mert Kékestetőn akarok üdülni!

Ez már baj

A világítótorony egyetlen alkalmazottja izog az erkélyen. Vele szemben egy üres fotel.

- Nem fogod elhinni, kedves barátom - mondja hirtelen a székhez fordulva -, de tegnap este azt vettem észre, hogy magamban beszélek...

Hibátlan

A tanítónő végignézi a kissé gyengén tanuló Jancsika matematika házi feladatát, és megállapítja:

- Teljesen hibátlan. Segített valaki apukádnak?

Szupernagyi

- Nem kísérne át a másik oldalra? - kérdezi az utcasarkon a hetven év körüli néni a fiatalembertől.

- Nagyon szívesen! Ott tetszik lakni?
- Nem, ott állítottam le a motoromat.

A kis kíváncsi

Pityu a mamájával sétál az utcán. Kopasz férfi megy el mellettük. A kisfiú kíváncsian fordul az anyjához:

- Anyu, ennek a bácsinak miért van mezít-láb a feje?

Természet

- Kisfiam, miért rugdosod folyton a kavicsokat? Inkább figyeld a természetet! Például azt a kis fecskét, amelyik a csőrében viszi a szalmaszálat.

- Látom, papa.
- No és mit gondolsz, minek neki az a szalmaszál?
- Biztosan kólát akar inni!

Őstörténelem

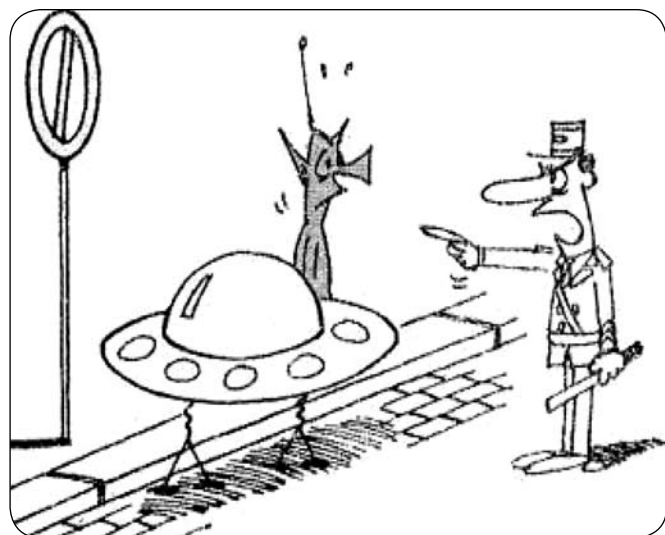
A barlanglakó dorgálja a fiát:

- Nem szégyelled magad?
- Miért kéne szégyelleni magam?
- Most kaptál ötöst történelemből, amikor kezdetét vette az emberiség története?

Skót levél

- Megkaptad a legutóbbi levelemet? - kérdezi a skót fiútól a testvére.

- Azt, amelyikben tíz fontot kérsz?
- Igen, azt.
- Nem kaptam meg!

- Nem látja, hogy itt tilos parkolni?

- Olvastad, hogy marsonkívülieket láttak tegnap?

Iskoláink névadói

Thurzó Lajos, Zenta

Időről időre felbukkan lapunkban a zentai Thurzó Lajos iskola neve, mely egyike a Stevan Sremac Általános Iskola munkaegységeinek. Tudjuk-e, ki volt Thurzó Lajos?

Zentán született 1915. július 15-én, azaz egy év múlva lesz születésének centenáriuma. Mindössze harmincöt évet élt, 1950-ben halt meg. Apja Thurzó Kálmán szabómester. Az ifjabbik Thurzó ezt a mesterséget folytatta apja halála után, mivel munkájával pótolnia kellett a korán elhunyt kenyérkereső helyét. Ezért iskoláit sem fejezhette be. Korai félárvasága és a mostoha sors megakadályozta a továbbtanulásban, de ő szorgalmasan képezte magát. Sokat olvasott, és az írással is megpróbálkozott. 1932-től a helyi lapok közlik verseit. Ezek a versek pesszimista hangvételűek, mivel a költőt bennük a szociális létbizonytalanság szolgáltatta meg. Írásai a Híd című folyóiratban jelentek meg. Haláláig, 1950-ig a Magyar Szó újságírója volt.

Azonban Thurzó Lajost főként költőként tartjuk számon. Verseit a Napos oldal című

kötetbe gyűjtötték össze. Neve az irodalmi utókor tudatában a proletárköltővel azonosul. Költészete az osztályhűség szimbóluma, és a forradalmi helytállás példája. Ez az oka annak, hogy iskolákat és díjakat neveztek el róla. Emléktáblát és szobrot is állítottak az emlékére. Verseit az olvasókönyvekben is megtalálhatók.

Különdíj a rajzpályázaton

A székesfehérvári Vadmadárkórház Természetvédelmi Alapítvány Madármentés – Lélelmentés című rajzpályázatán **Bencun Mia**, az EmArt Műhely nyolcadik osztályos növendékének linómetszete különdíjban részesült. Mia egyik alkotását Oroszországban is díjazták.

Korcsolyázók,
Kukli Klaudia,
EmArt Műhely,
Szabadka

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com